Russian Dept.

Insteigtas 1886
„VIENYBĖ LIETUVNINKŲ"
SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Eina Seredomis, Brooklyn, N. Y.
METINĖ PRENUMERATA:
Suvienytose Valstijose....$2.5
Kanadoje .....
Visose kitose viešpatystėse 3..
Prenumerata apmokama iš kalno.
Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku:
Adresas:
J. J. PAUKSZTIS & CO., Inc.
120-124 GRAND ST.,
BROOKLYN, N. Y.

N Y Public Library
476 Fifth Avenue

VIENYBĖ LIETUVNINKŲ

Established 1886
„VIENYBĖ LIETUVNINKŲ"
THE LITHUANIAN WEEKLY
Published Wednesdays
at Brooklyn, New York.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In United States $2.50
To Canada 3.00
To all other Foreign Countries 3.50
Advertising rates on application.
Address:
J. J. PAUKSZTIS & CO., Inc.
120-124 GRAND ST.,
BROOKLYN, N Y.

NO. 34. (Telephone 2427 Greenpoint)
BROOKLYN, N. Y. RUGPJŪČIO (August) 21 d., 1918 M.
Entered As Second Class Matter Oct. 23, 1907. At The Post Office At Brooklyn. N. Y. Under Act of March 3rd 1879.
METAI XXXII. (Telephone 2427 Greenpoint)

True translation filed with the post master of Brooklyn, N. Y. on Aug. 21 1918, as required by the Act of October 6, 1917 (Trading with the Enemy Act).

Lietuva gresia sukilti

1918, as required by the Act of October 6, 1917 (Trading with the ene-
True translation filed with the Post master of Brooklyn, N. Y. on Aug. 21
my Act.)

18 d. rugpjučio Exchange Telegraph Company iš Amsterdamo prisiuntė Londonan sekančią žinią: Lietuviai reikalauja teisės patiem įvardinti savo karalių ir atsisako pripažinti tą, kurį vokiečiai paskiria. Generolas Ludendorfas gavo rimtą Lietuvių Seimo (Tarybos,) protestą prieš bile pastangą paskirti Lietuvai tokį karalių, kokio lietuviai nenori. Lietuviai gręsia sukilti, jei taip bus pasielgta.

Sąjungiečiai tebesistumia į priekį Francijoje. Sugauti vokiečių nelaisviai sako, jog Vokietija nelaimės ant karės lauko.

Japonijoj buvo smarkios maisto riaušės. Turčių namai buvo užpulti ir daugelyje vietų valdžia iššaukė kariumenę. Riaušininkai protestavo prieš ryžių brangumą.

Vokietijoje atidengta didelės apgavystės amunicijos gaminime. Kruppo kompanija stovi po nuožvalga.

Stockholme gauta žinia buk vokiečiai paėmę Kronštatą.

Iš karės lauko

70 TUKSTANČIŲ VOKIEČIŲ PAPUOLĖ NELAISVĖN.

True translation filed with the Post master of Brooklyn, N. Y. on Aug. 21 1918.

Paryžius. — Nuo pradžios sąjungiečių smugio (liepos 18-to) iki šiam laikui sąjungiečiams teko daugiau kaip 70 tukst. vokiečių ir tukstantis kanuolių; sako Echo de Paris. Prie to, laikraštis išrokuoja, daugiau kaip 10 tukst. kulkosvaidžių tekę sąjungiečiams.

Gen. Haig oficialiai raportuoja:

„Pilnas skaitlius nelaisvių, kuriuos anglų ketvirtoji armija sugavo nuo rupg. 8, siekią 21,844. Tuom pačiu laiku francuzų Pirmoji Armija suėmė 8,500. Tokiu budu išviso sąjungiečiams kliuvo 30,344 vokiečių mušiuose ant Montdidier-Albert fronto."

VOKIEČIAI TRAUKIASI

True translation filed with the Post master of Brooklyn, N. Y. on Aug. 21 1918.

Londonas. — Vokiečiai pradėjo pasitraukimą ant penkių mylių fronto į šiaurę nuo Alberto. Feldmaršalas Haig praneša, kad jie palikę savo pozicijas šiose vietose, ir kad jo patroliai, palaikydami susidurimą su priešu, užėmė kiek žemės. Keletas nelaisvių taipgi buvo paimta.

Ant francuzų fronto nuo priešo tapo atimtas miestas Ribecourt (6¼ mylių į pietvakarius nuo Noyon, ant kelio į šį miestą) pasekmėje pasistumimo tarpe Matz ir Oise upių.

LIETUVIŲ NUOSTOLIAI.

True translation filed with the Post master of Brooklyn, N. Y. on Aug. 21 1918.

Washingtonas. — Nuostolių lakštuose telpa sekančios lietuviškos pavardės:

Užmušti: J. Briškis, Chicago, Ill.; J. Stanislauskas, Brooklyn, N. Y.; Kapralas Stanley Zanavičius, Nanticoke, Pa.; L. Dimickas, Holyoke, Mass.; A. Pankauskas, Hartford, Conn.; P. D. Tamulevičius, Worcester, Mass.; C. Jasulevičius, Lyon, Pa.; F. Zitaitis, Baltimore, Md.

Sužeisti: J. M. Balevičius, Millburn, N. J.; W. Bulka, Union City, Conn.; Pranas Guida, New York; I. W. Adomavičius, Passaic, N. J.; L. E. Masalskis, Brackenbridge, Pa.; J. F. Bernuškonis, New Britain, Conn.; T. Blažejauskas, kapr. Meriden, Conn.; Adomas Rutauskas kapr., Syracuse, N. Y.; Jonas Dajauskas, Brooklyn, N. Y.; K. Šumatavičius, Daisytown, Pa.; W. Zapolskis, Shenandoah, Pa.; Jurgis Ingelis, Salem, Mass.; Jonas Kvietkauskas, Chicago; S. Launickas, E. Hampton, Mass.; Antanas Muliolis, Haverhill, Mass.; J. J. Raugėla, Haverhill, Mass.; Mikola Česnauskas, Brooklyn, N. Y.; Jonas Kovalis, Mahanoy Plains, Pa.

Prapuolė be žinios: — kapr. A. Lekavičius, Mahanoy City, Pa.; mechanikas R. Šaulis, Somerset, Pa.; J. Markinavičius, Shenandoah, Pa.; Aleksa Karas, Shamokin, Pa.; Pranas Ligauskas, Scranton, Pa.; L. Perkauskas, Detroit, Mich.; C. Valickis, Simpson, Pa.; F. A. Žiurėla, Philadelphia, Pa.

Iš Visur

AMERIKOS KONSULAS PERTRAUKĖ RYŠIUS SU BOLŠEVIKAIS.

True translation filed with the Post master of Brooklyn, N. Y. on Aug. 21 1918.

Washington. — Po to, kaip Anglijos ir Francijos vyriausi konsulai buvo (bolševikų) suarešt uoti, Mr. Poole (Suv. Valstijų konsulas Maskvoje), bijodamas, idant jo konsulatan nebutų įsiveržta, sudegino visas slaptų abėcėlių knygas ir raštus, o Amerikos interesų globojimą perdavė švedų vyriausiam konsului. Suareštuoti konsulai buvo vėliau paleisti švedų konsului užstojus, bet francuzų ir anglų karės misijom nebuvo leista iškeliauti nežiurint, jog pirmiau jiem buvo prižadėta saugi kelionė.

Konsulai paprašė saugios kelionės ir rengiasi išvažiuoti iš Maskvos. Greičiausiai jie važiuos per Petrogradą ir Stockholmą. Vokiečių ambasada rekomendavo suteikti jiems saugią kelionę.

SĄJUNGIEČIAI KARIAUJA SU BOLŠEVIKAIS.

True translation filed with the Post master of Brooklyn, N. Y. on Aug. 21 1918.

oLndonas. — Sąjungiečių Arkangelsko ekspedicija pasiekė Poberžskaja, 100 mylių pagal Vologdos gelžkelį į pietus nuo Arkangelsko. Dar daugiau sąjungietiškų kareivių tapo išsodinta palei Onegos užlajos pakraščius su tikslu užkirsti kelią bolševikų spėkoms, kurios pasitraukė nuo Arkangelsko. Vėl kitas sąjungiečių pulkas stumiasi prie Kotlaso, 260 mylių į pietus nuo Arkangelsko palei Dvinos upę.

Į pietus nuo upės Volgos generolai Aleksejevas ir Denikinas matomai stengiasi sulieti savo spėkas, einančias prieš bolševikus su čeko-slovakų armija.

Raudonųjų (bolševikų) pulkai pasitraukdami, sakoma, papildę kiekvieną bjauros prievartos budą ant civilių gyventojų. Jie atstatė gana pasiryžusį atsigynimą sąjungiečių pasistumimui, ir ekspedicijos pažanga kiek susitrukdė delei to.

AMERIKIEČIAI JAU IŠLIPO VLADIVOSTOKE.

True translation filed with the Post master of Brooklyn, N. Y. on Aug. 21 1918.

Washingtonas. — Sekretorius Bakeris paskelbė, kad 27 Pėstininkų pulkas jau išlipęs Vladivostoke. Ji seka 37-tas. Sekretorius Bakeris ir Gen. March, Štabo Vadas, prašė šiuomi laiku neminėti Ekspedicijos skaičiaus, bet galima pasakyti su oficiališku pritarimu, kad Ekspedicijos didis neperviršys 10 tukstančių žmonių.

Yra suprasta, kad Japonija irgi pasiųs Vladivostokan Ekspediciją tolygią skaičiumi su ta, kuria rengia Suv. Valstijos.

ANGLAI PAĖMĖ BAKU.

True translation filed with the Post master of Brooklyn, N. Y. on Aug. 21 1918.

Londonas. — Anglų pulkas iš šiaurvakarinės Persijos pasiekė Kaspijos juras ir užėmė dalį Baku miesto apsitvirtinimų.

RINKS LIETUVAI KARALIUS.

True translation filed with the Post master of Brooklyn, N. Y. on Aug. 21 1918.

Amsterdamas. — Austrijos karalius, Vokietijos kaizeris, jų ministeriai ir visa tytveika kitokių „augštunų," susirinko vokiečių Vyriausioje Buveinėje idant apsvarstyti karės padėjimą ir aprupinti vokiškus princus su sostais.

Aišku, kad bus stengtasi išrišti lenkiškąjį klausimą, o varžytinėse del rytinių sostų daugiausiai kovos eina už Lenkijos karuną. Jai yra nemažiau keturių kandidatų; austrų, bavarų, saksų ir net bulgarų karalaičiai turi smeigstumą valdyti Varšavoje. Berlino politikieriai tiki, kad lenkiškasis klausimas nebusiąs išrištas kaip austrai nori, butent padaryti asmeniška uniją tarpe Lenkijos ir Austrijos. Iš Lenkijos bus padaryta „nepriklausoma karalystė." Tas, suprantama, reiškia, kad ta karalystė bus gana stipriai vokiečių naguose. **Taippat pasirodo, kad visos rytinės šalis gaus vokiečių nustatytus rubežius. Ir beto, laukiama, kad apart Lenkijos, ir Lietuvai bei Suomijai bus ar aiškiau ar slaptai paskirti karaliai.**

ANGLIJA PRIPAŽĮSTA ČEKOSLOVAKUS UŽ TAUTĄ.

True translation filed with the post master of Brooklyn, N. Y. on Aug. 21 1918.

Londonas. — Anglų valdžia išleido formalį užreiškimą pripažįstantį čeko-slovakus už sąjungietišką tautą, o jų kariumenės už sąjungietiškas, reguliarei vedančias karę su Centralinėm Valstybėm. Šios armijos kariauja Rusijoje, Francijoje ir Italijoje.

Profesorius T. G. Masarykas, galva Čeko-slovakų Tautinės Tarybos, kuri valdo visą jų judėjimą iš savo buveinės Washingtone nesenai pasiuntė francuzų užrubežių ministeriui Pišonui pranešimą, kuriame sako:

„Pripažinimas nepriklausomos čeko-slovakų valstybės reiškia Austro-Vengrijos išardymą, kuris priverčia Vokietiją naudotis tik savo tautos spėkomis."

MAISTO RIAUŠĖS JAPONIJOJ

Tokio. — Šeši tukstančiai demonstrantų, protestuojančių prieš brangias ryžių kainas sunaikino krautuves Kyoto mieste ir priverte valdininkus pašaukti kariumenę. Keletas iš minios, kuri buvo apsiginklavusi kirviais bei kardais, tapo sužeista.

Gubernatoriaus rezidencija Nagoya buvo apsupta 15-kos tukstančių žmonių reikalaujančių pagalbos. Valdžia rengiasi parduoti vinėti bėdiniesiems ryžės už savą kainą.

BRAZILIJA UŽDARĖ LENKŲ LAIKRAŠČIUS.

Rio Janeiro. — Valdžia uždarė visus lenkiškus laikraščius spausdinamus Parama valstijoje, nes tie laikraščiai buvo labai linkę prie vokiečių.

Iš Amerikos

NAUJA JAUNUOLIŲ REGISTRACIJA.

True translation filed with the Post master of Brooklyn, N. Y. on Aug. 21 1918.

Washingtonas. — Del tos priežasties, kad vyrai yra siunčiami į kempes taip greitai, jog pirma drafto klesa kone išimta ir turi buti papildyta, idant išpildyti rugsėjo mėnesio pašaukimus, Prezidentas Wilsonas išleido proklamaciją, kuri nustato subatą, rugpjučio 24, kaip dieną, kurioje visi pasiekę 21 metus amžiaus nuo birž. 5, 1918 turės užsiregistruoti. Po to, labai galimas daiktas, kad bus kas savaitė panaši registracija pasiekiančių 21 metus.

Per rugsėjį vyriausis Provost Maršalas turi pristatyti į kempes 200 tukstančių vyrų. O skaičius iš kurio juos galima šaukti siekia truputį daugiau negu šimtas tukstančių. Trukumą manoma padengs 24 rugpjučio registracija.

Manoma užsiregistruos 150,000 jaunuolių, iš kurių daugiau neku pusė tiks į pirmą klesą.

4 MILIJONAI AMERIKONŲ BUS FRANCIJOJE KITĄ METĄ.

True translation filed with the Post master of Brooklyn, N. Y. on Aug. 21 1918.

Washingtonas. — Senatorius Chamberlainas. pirmininkas Karės Dalykų komiteto, perdavė šiandien (rugp. 15) Senatui to komiteto raportą kviečiantį perleisti Vyrų Spėkos bilių, su amžių rubežiais 18-kos ir 45 metų, kaip ir agitavo Karės Sekr. Bakeris bei Štabo Vadas March. Bilius, kuris buvo pridėtas prie raporto, bus paimtas panedėlyje (rugp. 19) ant apsvarstymo, o ketverge bus apdebatuotas.

Gen. March, kviesdamas bilių perleisti, šiaip apibudino Karės Dept. politiką:

„Karės Dept. politika yra pastatyti kuodidžiausį vyrų skaičių Francijon su tikslu sutrumpinti karę. Mes atradome skaitlinėse, kurias Vyr. Provost Maršalas pridavė, jog galime pasiimti už programą turėti Francijoje ant birž. 30, 1919, 80 divizijų, kuomet namie butų 18-ka kitų. Šios divizijos, aplamai imant, turėtų po 40 tukstančių vyrų. Po ilgų ištyrinėjimų esančio vyrų skaičiaus Suv. Valstijose Vyr. Provost Maršalas parodė, kad reikia nusileisti iki 18-mečių ir pasikelti iki 45-mečių idant išpildyti viršminėtą programą. Visus vyrus paimtus sulyg pasiulomo naujo drafto įstatymo — abelnai jų bus apie 2,300,000 — mes manome 30 birž. 1919, turėti Francijoje."

RENGIASI UŽREGISTRUOTI 13 MILIJONŲ VYRŲ.

True translation filed with the post master of Brooklyn, N. Y. on Aug. 21 1918.

Washingtonas. — Vyriausis Provost Maršalas, sulyg jo paties išduoto pranešimo jau pradėjo žengti pirmuosius žingsnius užregistravimui tų vyrų — greičiausiai tų, kurie bus tarp 18 ir 45 metų, kurie bus paliesti Vyrų Spėkos biliumi. Laukiama, kad šis bilius neužilgo taps įstatymu.

KAIP KAREIVIAI BUS SIUNČIAMI FRANCIJON.

True translation filed with the Post master of Brooklyn, N. Y. on Aug. 21 1918.

Washingtonas. — Gen. March išdėstė Senato Karės Dalykų komitetui draftuotų pašaukimus ateinantiems metams ir toliau sekančiai: rugpjutyje bus pašaukta 250 tukst.; rugs., 300 tukst.; spalio, 155 tukst.; lapkr. 150 tukst.; gruodžio, 150 tukst.; sausio, 100 tukst.; vasario, 200 tukstančių; o toliau po 300 tukst. ant mėnesio iki metų galo.

IŽDO SEKR. REIKALAUJA SUNKIŲ MOKESČIŲ ANT KAPITALISTŲ.

Washingtonas. — Iždo Sekr. McAdoo reikalaute reikalavo užkrauti ant visų korporacijų gaunančių pelnus iš karės sunkias mokestis, lygias 80 nuošimčiams gaunamo pelno. Tą reikalavimą jis 4 valandas išdėliojo tam tikram Atstovų Buto komitetui, kuris rengia bilių apie užkrovimą 8 bilijonų mokesčių.

Aprokuojama, kad iki birž. 30, 1919 valdžiai reikėsią 24 bilijonų dolarių, iš kurių trečdalį manoma surinkti mokesčiais.

VALDŽIA PASERGSTI MERGINAS.

Washingtonas. — Karės ir Laivyno skyrių komisijos apie veikimus tarpe kareivių kempėse išleido pasergėjimą jaunom merginom buti atsargiom darant susipažinimus su kareiviais. Pasergėjimas nenori mesti dėmės ant kareivių ir neturi suturėti merginų nuo dalyvavimo gerai parengtuose žaisluose kempėse. Komisijos kviečia merginas, kad neiviena jaunuolė neprieitų ir nešnekėtų su nepažįstamu žmogumi uniformoje, jei bendras draugas ar žinoma organizacija nėra jo rekomendavę.

PADIRBTA PER METUS 445 MILIJONŲ PENNŲ.

Washingtonas. — Iždas paskelbė, kad per paskutinius metus pinigynas išleidęs apyvarton 445 milijonus naujų pennų, tai yra daug daugiau negu kada nors. 1916 metais buvo išleista netoli

šimto milijonų, o 1917 — 213 ir pusė. Išviso nuo 1793 metų, kuomet Suv. Valst. pradėjo savus pinigus gaminti, pinigynas išleido 3,463 milijonus pennų, kurie jei visi butų čieli, pavelytų kiekvienam amerikiečiui turėti po 33 pennus.

19 VALDŽIOS APGAVIKŲ PADUOTA TEISMAN.

New Yorkas. — 19-ka nuo lietaus plosčių gamintojų ir dvi korporacijos tapo atiduoti teismui už peržengimą tarp vadinamo Sabotažo įstatymo. Jie gamino kareiviams plosčius iš supuvusio materiolo. Apkaltintieji gali gauti po 30 metų kalėjimo, užsimokėti po 10 tukstančių, ar abi bausmi kartu.

TAUPYMO ŽENKLELIŲ PARDUOTA UŽ 580 MILIJONŲ

Washingtonas. — Amerikiečiai Karės Taupymo Ženklelių (W. S. S.) jau yra išpirkę už 580 milijonų dolarių. Tas reiškia, kad apie trečdalis Amerikos gyventojų taupo savo pinigus per tuos ženklelius.

TEBEAREŠTUOJA SUFRAGISTES.

Washingtonas. — Sufragistės, pradėjusios savo „karišką taktiką" išgavimui balsavimo teisių, tapo du kartu išvaikytos ir suareštuotos vėl. Antrą sykį jos išmaršavo iš savo „vyriausios buveinės" Lafayette parkan (netoli Baltojo Namo). Bet ten policija jų senai laukė, todel apsupo ir nuvežė į kalėjimą 28 karštakraujes. Čia jos išbuvo 2 valandas dainuodamos himnus upui pakelti. Viena iš jų įsitaisė su pagalba grebenių ir popieros muzikališką instrumentą, ir tuomet visos, vienam policmonui storai pritariant, dainavo it kokis choras.

Bet vos jos buvo paleistos kaip vėl susirinko parke ties stovyla, ne pietų nevalgę ir valio prakalbas rėžti. Policija nustebo ir vėl ėmė jas areštuoti. Bet kadangi mažai iškarto buvo policmonų, tai įvyko „merry-go-round:" vienas nuveda kalbėtoją nuo stovylos, kita užlipa, tą nuveda ir laiko, kita užlipa ir taip iki visi policmonai buvo užimti. Tuomet vieną paleidžia, ta eina ant stovylos ir vėl ta pati istorija. Bet pribuvusi policija visas vėl surakino į vežimą.

Darbininkų Reikalai

DIDELĖ DARBININKŲ ŠVENTĖ AMERIKOJE

New Yorkas. — Rugsėjo 2 dieną, Amerikos darbininkai turės savo dieną, lygiai kaip Amerikoje gyvenančios tautos turėjo 4 d. liepos. New Yorke, Philadelphijoje ir kitur eis milžiniškos parodos su flotais. O laivikiemiai nuleis daug laivų.

RIAUŠĖS PIETŲ AMERIKOJE.

Montevideo. — Gatvekarių darbininkai sustreikavę del didesnių algų, inmėtė visą miestą į didelį bruzdėjimą, kurio galo nesimato ir kurios jau paėmė aukas: trįs užmušti, apie 50 sužeista. Streikuoja ir daugelis darbininkų iš kitų šakų. Gatvekarininkai atspaudė savo atsišaukimus, kur sako valdžia einanti prieš darbininkų reikalus, ir kad jie badavę, nes mažai uždirbdavę.

LIETUVOS HERBAS

(Ženklas)

!!DOVANAI!!

Kurs užsirašys „Vien. Lietuvninkų" ant metų ir prisiųs $2.00 (arba kitam užrašys) gaus puikų spalvuotą paveikslą LIETUVOS HERBĄ DOVANAI. Pinigus siųskite money order arba indėdami dvi dolarines adresu

„VIENYBĖ LIETUVNINKŲ"
120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

KORESPONDENCIJOS

NEWARK, N. J.

Lietuvos vėliavos pakėlimo iškilmė. — Rugpjučio 10 d. 9 v. ryte iš Newarko trukiu išvažiavo apie 15 žmonių į kareivių stovyklą Camp Dix, N. J. Tarp tų lietuvių buvo ingaliotiniai: J. Baurušaitis — nuo Harrisono lietuvių ir A. S. Trečiokas nuo Newarko lietuvių.

Camp Dix yra viena iš didžiausių kareivių stovyklų, kurioje yra daugybė kareivių, tarp kurių nemaža yra ir lietuvių gal buti apie 400—600. Newarko ir Kearny lietuviai jau senai rengėsi prie to, tai yra gamino didelę Lietuvos vėliavą, kuri brangiai prekiavo, kad padovanoti kareiviams. Bet kad iš Newarko toli į Camp Dix, tai didelės iškilmės negalima buvo surengti ir nuvažiavo tik keliolika žmonių, kurie ir išpildė visą iškilmės programą.

Programas buvo puikiai pritaikytas prie aplinkybių. Iškilmėje vadovavo primininkas vietinio skyriaus Y. M. C. A. E. R. Langenbacher. Jis pradėjo Lietuvos vėliavos pakėlimo iškilmę trumpa prakalba, priėmė svečius, padėkavojo už vėliavą, kurią tuom tarpu p. V. Ambrazevičia jam inteikė. Jis ją iškėlė.

Paskui prasidėjo programas:

1) Sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai.

2) Kalbėjo p. J. V. Lutkauskas anglų kalboje apie Lietuvą. Jis puikiai ir jausmingai nupasakojo, kaip Lietuviai 500 metų atgal kovojo su teutonais už tuos pačius principus, ką dabar daro alijantai ir visas pasaulis. Daugybės anglų kareivių trenksmingai jam plojo rankomis.

3) P-lė A. Braduniutė sudainavo ir pašoko šokį. Ir daina ir šokis taip gerai nusisekė, kad jau negalima geriau.

4) P-nia M. Braduniene irgi padainavo angliškai ir lietuviškai.

5) P-lė Braduniutė dar vėl dainavo ir išpildė šokį. Ir vėl jai labai pavyko.

6) P-nia Braduniene vėl dainavo. Ji labai gražiai atliko.

6) Ant galo vėl sugiedota Amerikos himnas.

Laike dainų pianu pritarė p-lė Tamaliuniutė iš Jersey City.

Tô viso programo klausėsi daugybė svetimtaučių kareivių, tarpe kurių buvo ir lietuvių. Net teko svetimtaučius girdint kalbant, kaip jie labai susijudino, ypač prakalba p. J. Liutkausko.

Aš nemanau aiškinti kokią svarbą turi lietuvių vėliavos iškabinimas tarp Suv. Valstijų, Anglijos, Francijos ir Italijos vėliavų. Tą visi supranta.

Butų patartina taippat padaryti ir visose kempėse. Arčiausiai gyvenanti lietuviai turėtų tuomi pasirupinti.

Newarko r Harrisono lietuviai sutinka dar vieną vėliavą intaisyti į kareivių stovyklą kur nors netoli Newarko. Atsiliepkite lietuviai kareiviai. **A. S. Trečiokas** 319 Walnut Str., Newark, N. J.

CAMP DIX, N. J.

Mes Camp Dix, N. J. kareivių stovyklos karėiviai lietuviai išreiškiame didžiausią padėką visiems, kurie pridėjo prie išpildymo programo laike pakėlimo lietuviškos vėliavos. Tokis darbas ir atjautimas priduoda mus lietuviams kareiviams daug energijos ir drąsos kovoje su mųs tautos priešais vokiečiais. Musų kareivių draugija išreiškia taipgi didžiausią padėką Newarko ir Harrisono lietuviams už padovanotą tokią puikią vėliavą.

Kalikstas K. Mečionis, rašt.

SO. BOSTON, MASS.

Vaikų mokykla. — Simano Daukanto vaikų mokykla sumanė organizuoti gerb. klebonas T. Žilinskas atsišaukdamas į draugijas, kad finansiškai prisidėtų. Jo sumanymas nenuėjo niekais ir jau daugelis draugijų yra prisidėję aukaudamos daugiau ar mažiau. Paskutiniame susirinkime mokyklos komitetas dar nutarė kreiptis prie tų organizacijų, kurios dar neprisidėjo. Labai yra malonu, kaip visokių pažiurų žmonės svarsto mokyklos reikalą ir bendrai jieško išėjimo. Miestas duoda vietą ir šviesą, tik sargui reikia primokėti. Mokytojus turėsime turėti savo, nes anglai nemoka lietuvių kalbos, rašto ir istorijos. Mokslas vedamas lietuvių kalboje. Dainuoti pamokys kompoz. M. Petrauskas.

Dabar jau mokyklą lanko 200 vaikučių, nors galėtų buti daugiau. Mokslas prasidėjo 15 liepos ir trauksis iki rugsėjo 1 d. Bet su ta diena viskas nepasibaigs: nekurių dalykų bus mokinama ir vėliau. Tokis So. Bostono lietuvių pasidarbavimas yra labai puikus ir jokis žmogus negalės ką nors pasakyti prieš. Ypač mums vaikus reikia mokyti lietuviškai, nes mums bus gėda parvažiavus, jei mųs vaikai nemokės lietuviškai rašyti ir istorijos.

Mokyklą norima užlaikyti ir ant toliaus, tai vis planuojama. Draugijų nariams prisieis užsidėti mėnesinę mokestį del mokyklos labo. Juk ar gali kas išdrįsti atsisakyti nuo taip prakilnaus darbo.

Geistina butų, kad ir kitų kolonijų lietuviai panašiai pasielgtų.

Ramus.

ANSONIA, CONN.

Piknikų gadynė. — Pas mus vasaros laiku kitokio veikimo nesimato, kaip piknikų rengimas. Žinoma, piknikai buna su užkandžiais ir gėrimu.

Rugp. 11 d. buvo L. M. Prog. Sus. 15 kuopos piknikas. Žmonių buvo pusėtinai ir visi turėjo gerą progą smagiai laiką praleisti.

Rugp. 4 d. buvo SLA. 66 kp. piknikas. Žmonių buvo daug. Nemaža liksis pelno.

Liepos 28 d. buvo socialistų piknikas. Susiėjo įvairių tautų žmonės. Taipgi tą pačią dieną daugelis išvažiavo į išvažiavimą surengtą SLA. IV apskričio, kuris atsibuvo Hartforde, Conn.

Liepos 21 d. buvo piknikas dr-tės Šv. Onos. Buvo labai karšta diena, tai žmonių buvo daug.

Liepos 14 d. buvo net du piknikai ir abejų moterų dr-jų.

Liepos 4 d. buvo ištikimybės dienos apvaikščiojimas. Viskas pavyko gana puikiai. Lietuviai turėjo du beņu. Lietuvių buvo daugiausiai, negu bent vienos ar kitos svetimųjų tautų, nors čia lietuvių skaitoma daug mažiau, negu kitataučių paskirai. Vienybė viską pergali. Tik lietuviai truputį apsigavo savo klebonu, nes jis nedalyvavo, tai yra nesakė prakalbos, kaip buvo sutarta. Jis ir varomas nėjo, kuomet kitų tautų kunigai rėžė ilgus „spyčius." **S. Žiuraitis.**

HARTFORD, CONN.

Liepos 4 d. vietinės dvi kuopi: TMD. 66 kp. ir A. L. T. Sandaros 46 kp. turėjo savo paprastus mėnesinius susirinkimus ant Y. M. C. A. svetainės ir nutarė kalbinti SLA. 124 kp., kuri tikimasi ir prisidės ir drauge visoms viršminėtoms kuopoms išvieno lei sti k-nors tokio ant išlaimėjimo o pelną paskui sunaudoti surengimui gerų prakalbų ir parsitraukimui literaturos gaivinančios lietuvystės ir apšvietos dvasią.

Iki šiolei TMD. 66 kp. ir ALT S. 46 kp. iš šalies buvo taip kaip ir apmirusios kolei grinčiose laikė susirinkimus, bet ačiu draugams sandariečiams T. Valkevičiui ir A. Volugevičiui, nes per jiedviejų pasistengimą likosi išgauta nuo Y. M. C. A. svetainė veltui mitingams laikyti. Taigi dabar visados TMD. 66 kp. ir A. L. T. S. 46 kp. bus laikomi reguliariškai susirinkimai kas trečią nedėldienį po pirmam nuo dviejų po pietų, ant antrų lubų rumo 208. Taigi visi vietos lietuviai yra kviečiami iš širdies ateiti ant viršminėtų kuopų susirinkimų ir prisirašyti.

Rugpjučio 4 d. š. m. vietos S. L. A. 124 kp. Y. M. C. A. svetainėje turėjo savo paprastą mėnesinį susirinkimą, kuriame nutarė nuo rugpjučio 4 d. š. m. ligi rugsėjo 1 d. numažinti įstojimo mokestį ligi pusės norintiems vietos lietuviams prisirašyti prie SLA. Taigi per šį mėnesį bus priimami lietuviai ir lietuvės į SLA. 124 kuopą tik užsimokant priderančią pusę įstojimo, kuri yra siunčiama į centrą ir vieną dolarį daktarui lėšų. Broliai ir seserys, malonėsite, kurie tik galite, dabar gerai progai esant, rašyties prie SLA. 124 kp. ir norintieji prisirašyti per šį mėnesį malonėsite kreipties prie kuopos organizatoriaus p. A. Volungevičiaus 17—19 Lawrence Str., kuris prisirašymo reikaluose visame patarnaus. Taipgi dar toms pačiomis išlygomis bus priimami nauji nariai per ateinantį susirinkimą, kuris atsibus rugsėjo 1 d. š. m. Y. M. C. A. svetainėje ant antrų lubų po numeriu 208 ant dviejų po pietų. Nuo rugsėjo 1 d. vėl bus kaip pirmiau. Šis 124 kp. nutarimas yra nutartas paskelbti organe „Tėvynėj" ir veik visuose vidurinės srovės laikraščiuose. **J. G—tis.**

RACINE, WIS.

Liepos 31 d. laike susirinkimo Union svetainėje išdavė atskaitą nuo buvusio pikniko liepos 14 d. piknikas davė gryno pelno $12.77. Nutarta paaukauti Šerno raštų leidimo Fondui $10. Nutarta rengti Teatrą ateinantį rudenį. Tuomi rupintis išrinkta M. Kasparaitis ir A. Saltonas. Po susirinkimo M. Kasparaitis užmanė susirašyti ir steigti Lietuvių vakarinę mokyklą, kurioje butų galima lengvai lietuviams mokyties.

TMD. 121 kuopa Racine yra žvaigždė tamsioje naktyje, rodanti kelią paklydusiems Lietuvos sunams, kelia juos prie palaimos ir gyvenimo.

Čia gerai gyvuoja lietuvių muzikantų Benas, kurį veda p. Pranas Andrijauskas. Šią vasarą muzikantų benas neteko savo vieno nario Andriaus Purausko. Jis išvažiavo dviračiu žvejoti į Michigan ežerą ir žinoma važiuodamas pylimu nusprudo į gilų vandenį taip, kad niekas nepamatė ir nežinojo kur dingo. Tik po savaitės atrastas lavonas. Velionis buvo geras muzikantas, paliko verkiančią jauną moterį ir mažą sunų.

Čia nuo iš senai gyvuoja Šv. Cicilijos choras, bet delei bažnytinių pareigų jis pakriko. O vėliaus tapo sutvertas Birutės choras, bet socialistams nepatiko, kad tas vardas tautiškas, todel jie užsimanė išardyti tą chorą. Jie kenkė visokiais budais galiaus sutvėrė Lietuvių socialistų chorą. Susirinko keletas, bet ne gauna choro vedėjo, kuris juos galėtų mokinti revoliucijoniškų dainų.

Čia nedidelė lietuvių kolonija, tai dviem choram gyvuoti negalima, nes stoka dainorių, stoka vedėjų, stoka kapitalo reikalingiems daiktams. Dabar nei vienas, nei du. **Bakutis.**

PABĖGĖLIŲ GYVENIMAS OLANDIJOJE.

Rotterdam, 6-20-18 m.

Gerbiamasai Tamistėle —

Aš esu pabėgėlis iš vokiečių nagų į Olandiją. Tapau per vokiečius atskirtas nuo tėvyškės per ką iškenčiau Vokietijoje žiauriausius vokiečių persekiojimus ir visokius netikusius koliojimus. Bet vėliau man pasisekė pabėgti Olandijon, kur gavau prieglaudą prie rusų konsulio. Bet čion mum tas ir neilgai šildė. Vėliaus atsirado koks nežinomas žydas, kurs apsišaukė kaip ir komitetu. Jis sakėsi buk jį čion atsiuntus nauja Rusijos valdžia (bolševikų), kad sudavadyt čion esančius rusų žmones. Bet tai pirmas musų kotas buvo. Jis su mumis apsiėjo kaip su gyvuliais, bet vėliaus pasisekė jo nusikratyti, kaip vėl papuolėm antram į rankas ir vėl taippat žydui, bet šits dar bjauresnis kaip pirmasis. Mes storojomės visokiais budais **nuo baisaus žydų jungo** atsikratyti, bet tas mums niekaip nepasisekė, ir vargu beje pasiseks.

Drapanas duoda kaip areštantams, taip, kad mus gali kožnas pažinti ir pamatę uluoja: russki, russki, ir tt... Už maistą taip-gi menkai moka, už tad kad Olandijoje viskas brangu palyginus su Vokietija. Tai ir mums tenka badauti. Antra, nevalna mumis kvatieros persimainyti be šešių mėnesių. Per ką žmonės pas kuriuos buvome jau spaudžia su maistu, bet žinia, kad be paskirto laiko neišeisi pas kitus. **Mus lietuvių yra čion apie 50. Kenčiame didžiausį vargą, bet nėr kas mus nuo to galėtų paliuosuoti!**

Aš paeinu iš Suvalkų gub., kaimo Valenčiunų, parapijos Gelgaudiškių. Turiu du pusbroliu Amerikoje: Franciškus Kajackas ir Antanas Manleika, abu Suvalkų gubernijos. **Meldžiu atsiliepti! Pasilieku su dideliu smutku Olandijoje.**

P. S. Gerbiamas pone, bukite maloningi pagarsyti į laikraščius. Aš apsimokėt jumis šiuom tarpu negaliu, nes aš čia darbų joki neturiu, nes pas mumis darbą gauti nėra galima.

Adresas mano: —

Katendrechtche — laan 24
Per ares Ph. Sandveg.
Katendrecht, Rotterdam,
Holland.

(Nuo red. — Šitas laiškas patvirtina, kaip lietuviai kenčia po visą pasaulį. „V. L." tilpo jau laiškų apie lietuvių kančias Vokietijos nelaisvėje, Rusijoje, Tėvynėje, Olandijoje. Ar ilgai dar sulyginamai laimingesni Amerikiečiai tylės, žiurėdami į savo gimtingų brolių kančias? Apsidėkime kiekvienas mokestimis į Lietuvos Iždą per Centralį Komitetą, arba stačiai siųskite pašalpą ant paduodamų antrašų!)

PROSTITUCIJA PAS KINUS

Chinų kultura yra seniausia pasaulyje, bet iš kitos pusės ji labiausiai yra ir atsilikusi. Dar nebus daugiau kaip penketas metų, kaip galutinai Chinijoje likosi panaikinta vergija. Lig tolei pas chinus valstybės įstatymai leido vergiją, kaip paprastai jie daug ką leisdavo. Tiesa, pas chinus taip menkai buvo apsireiškęs vergiškumas, kad vargu tą galima ir pavadinti vergija. Apskritai pas chinus, galima sakyti, niekad ir nebuvo tikros vergijos, bet čia mes kalbame apie įstatymus. Perskaitęs šiuos žodžius nevienas pamąstys, kad taip ilgai tokis barbariškumas tik pas chinus galėjo užsilikti. Į tai galima drąsiai atsakyti, kad tikrame gyvenime pas augštai kulturoje pakilusius europiečius dar ir šiandien yra pilniausia vergija pavidale prostitucijos, kur gražios merginos turi bjauriausiu budu pardavinėti save, kad kaip nors savo gyvybę palaikyti. Tai ir turi nors mažiausią tiesą europiečiai ką nors užmesti chinams, kuomet pas juos pačius dar didesnis vergiškumas gyvuoja ir vystosi ir po šiai dieńai.

Tikrų prostitučių pardavinėjančių save sulyg savo noro pas chinus labai mažai. Jų daugelis tiktai delto yra prostitutėmis, kad priklauso prie tos žmonių klesos, kuri niekinama, pajuokiama. Tai daugiausiai įvairios artistės šokikės ir kitokios panašio užsiėmimo moterįs, mat tenais tokis užsiėmimas visiškai negerbiamas. Tikraisiais paleistuvysčių namų valdytojais yra policistai. Jei kas užlaiko viešąjį namą, tai pelnu turi pasidalinti su policija. Pačios gi prostitutės tiek mažai pelno, kad musų supratimu reikia tiktai stebėtis, kaip jos gali išgyventi. Tokiuose namuose patarnautojų visuomet gana daug, mat reikia gi sergėti, kad nepabėgtų gyvasis tavoras.

Sulyg chinų įstatymų, tėvai turi pilną teisę ant savo vaikų. Net kartais ir chino pati yra ne kuom kitu, kaip tik pirktu daiktu. Tas yra delto, kad pas chinus kuomet tėvai apvezdina savo vaikus, tai jie padaro kontraktą, vyro pusė užmoka tam tikrą sumą pinigų už jaunąją ir skaitosi kaipo vyro turtas. Vyras savo pačią gali kam nors pavesti arba parduoti. Pietinėje Chinijos dalyje, kuri labai tirštai apgyventa, tankiai atsitinka badmečiai, o tuomet tai jau gera proga gyvojo tavoro prekėjams pasinaudoti. Tuomet chinai ir parduoda savo vaikus, o ypačiai mergaites. Buna atsitikimai, kad parduoda ir savo pačias, bet visgi tai reti atsitikimai. Už mergaites tuomet gana nebrangiai moka, prekė priklauso nuo tavoro: jei jau mergaitė paaugінta ir graži, tai už ją brangiau moka, bet jei mergaitė dar visai maža, tai ji pigi; negražių ir visai nepaaugintų mergaičių kartais visai nenori neikas pirkti. Bet buna atsitikimai, kad už mergaites kartais gana brangiai užmoka. Parduodamos ir jau užaugusios merginos, kurios stačiai pastoja prie „darbo."

Pas chinus didelėje didžiumoje teatrai ir artistės, tai vis vieną gėdos namai. Artisčių padėjimas nei kiek ne geresnis ir jos veik visos yra prostitutėmis. Tokia nupirkta mergaitė jau pradedama iš karto auginti, kad iš jos išeitų gera prostitutė. Jos turi išmokti lošti ant scenos, pramokti įvairių deklamacijų, dainų, šokimo ir tt. Jos padaromos simpatiškomis, prielankiomis prie kavalierių. Jos ant scenos budamos vilioja sau vyrus.

Iš kitos pusės jei tokis paleistuvystės namas paklius teisman, tai jau jam bus didelė bėda. Jie tuomet turi užmokėti labai didelę bausmę ir kartais nuteisiami nešioti visą amžį dėmės ženklą, o tas pas chinus jau yra didelė bausmė. Vienok nors visi žino kur yra toki namai, nors tas bevėik viešai daroma, bet vis taip išeina, kad tų namų savininkai beveik niekad nepakliuva teismiškon atsakomybėn. Turbut jau visur taip, kad teorijoje vienaip, o gyvenime kitaip yra. Žmonės gi į pačias prostitutes žiuri su pasigailėjimu, nors jas skaito puolusiomis.

Vėl sulyg įstatymų kiekviena moteriškė turi teisę skųstis jei ją kas nuskriaudžia; taigi turi pilną teisę skųstis ir prostitutės ant savo persekiotojų, bet ir vėl nesiskundžia, nes iki teismo joms toli. Skųstis negali delto, kad pirmiausiai bus papirktas tas, per kurį bus inteikiamas skundas, paskui bus papirktas policis tas, kuris tą reikalą tyrinės ir to kiu budu jos ir nebando skųstis. Kartais joms pasiseka pabėgti, ki tos laukia mirties, kaipo kokio išganymo. Gi prostitučių liuosai praktikuojančių, kaip jau sakėme, beveik visai nėra pas chinus.

Pas chinus publiškieji namai turi ir politišką reikšmę. Tenai ineiti į tuos namus nėra jokios gėdos, chinietis su noru eina pasiklausyti dainų, pašokimų į tuos namus. Eina visokių klesų žmonės, prekėjai, urėdninkai ir visoki kiti. Čionai tankiausiai atliekamos visokios sutartįs ir tt. Žmonės čionais prisiklauso visokių naujienų, visokių žinių, čia svarstomi ir politiški klausimai. Ir jei tik prostitutės butų gavusios nors kiek mokslo, jos galėtų valdyti visą šalį.

Kaslink skaičiaus, tai tokių namų pas chinus visgi neperdaug sulyginus su skaičiumi gyventojų. Tie namai neplatina baisiųjų užkrečiamųjų ligų, kaip kad Europoje yra. Tiktai dideliuose miestuose, kur yra daug europiečių, tenai jau platinasi tos ligos. Pastebėti reikia, kad prostitutės tenai gana teisingos, nevagia, jų sielos gana tyros, kad tik butų jų kunai toki, tai geresnių moterų ir negalima rasti pas chinus. Jos tai visai skirtingas tipas nuo europiečių savo sandraugių. Europiečiai apskritai neturi mažiausio supratimo apie jų gyvenimą ir jas pačias. Pas chinus viskas kitaip, tai ir šiame klausime jie savotiškai elgiasi.

Jonukas.

SKAITYK
IR PATARK SAVO
DRAUGAMS IR
PAŽĮSTAMIEMS
užsirašyti naudingą laikraštį
„VIENYBĘ
LIETUVNINKŲ"

Kaina metams $2.50
Pusei metų $1.25

NAUJI DEBESĮS RYTUOSE

True translation filed with the Post master of Brooklyn, N. Y. on Aug. 21 1918.

Per pastaruosius metus karės audros siautė vakariniame karės fronte, tai yra Francijoje. Jau pasirodė, kad vokiečiai negali ištesėti, jau jų karingumo giesmelė sugiedota, ir jie vejami atgal. Aišku, kad vokiečių planai užkariauti pasaulį susilaukė pilną krachą.

Bet negana to. Reikia, kad daugiau nepasikartotų tokia pasaulinė katastrofa, kaip dabar. Tas galima tiktai vienu budu — tai reikia sulaužyti vokiečių karingumą. O kad sulaužyti, tai reikia vokiečius sumušti netik vakariniame fronte, bet ir rytuose bei pietuose.

Pietuose jau dygsta nauja valstybių grupa, — tai Slovakija, Čekija, Rumunija, Lenkija ir išdalies Italija, kurios užkirs vokiečiams visus kelius į Mažąją Aziją. Tai bus slenkstis, per ku rį vokiečiai daugiau jau neperžengs.

Rytuose labai neaiškus padėjimas. Šiandien nežinia kas Rusijoje dedasi. Sulyg vienų žinių, bolševikai jau bėga, sakoma buk jie sostainę jau pernešė iš Maskvos net į Kronštadtą, sakoma, kad jų valdžia jau baigia griuti. Kitos žinios vėl skelbia, kad vokiečiai eina ant Petrogrado, arba kad jie paskelbsią rusams karę. Kaip tikrai dalykai stovi, labai sunku sužinoti. Aišku tiktai vienas, kad tas viskas dedasi sąryšyje su išsodinimu sąjungiečių kariumenių Murmane, Archangelske ir Vladivostoke. Rusai nebolševikai pradeda nusikratyti bolševikų jungą ir aiškiai stoja prieš vokiečius. Kad taip yra, aiškiausia parodo patįs vokiečiai, nes jie ne bereikalo savo rezervistus kareivius perkelia iš Francijos į rytus. Labai galimas daiktas, kad rytuose susidarys mušių linija.

Mums, kaipo lietuviams labiausiai apeina rytinis frontas, nes čionai yra musų tėvyškė Lietuva. Gal buti vėl atsibus mušiai Lietuvos laukuose. Bet tas jau rodo, kad neilgai Lietuva bus vokiečių vergijoje. Ji tuojaus bus paliuosuota sąjungiečių spėkomis.

Bet kas dabar dedasi pačioje Lietuvoje Negauname jokių žinių ir sunku nuspėti kas ten dedasi. Čeko-slovakų kariumenės vadas Horvatas, kuris dabar operuoja prieš bolševikus Siberijoje pranešė, kad vokiečiai Lietuvoje jau ima lietuvius vyrus kariumenėn. Nežinia tiktai ar vokiečiai tuos lietuvius kareivius išskirsto tarp savo kareivių, ar organizuoja lietuviškus pulkus. Jei ima lietuvius savo armijon, tai pildoma didžiausia neteisybė, tai didžiausias prasižengimas prieš tarptautines teises ir tokį prasižengimą tik vokiečiai gali papildyti, nes jie save laiko virš visko ir virš žmoniškų teisių, kurias sumina po kojomis. Jeigu gi lietuviai organizuojami į lietuviškus pulkus, kad jie stotų prieš vokiečių priešus, tai ir tas nei kiek negeriau. Geriau gal tuomi, kad lietuviai budami savo pulkuose gerame momente galės atsukti savo ginklus prieš amžinuosius savo priešus vokiečius.

Rytuose telkiasi nauji debesiai ir galima laukti didelės audros, kurios pasekme bus išliuosavimas Lietuvos iš po vokiečių ir ingijimas tikros neprigulmybės.

SVARBŲS IR MALONŲS APSIREIŠKIMAI.

Šiame Nr. telpa korespondencija iš Newarko. Joje aprašomi gana svarbųs dalykai. Surengti iškilmes iškėlimo vėliavos kareivių stovykloje, kuri plevesuoja tarpe didžiųjų tautų vėliavų, yra didelis ir svarbus dalykas, kurio svarbumą ant greitųjų negalima jau nusverti. Stovykloje iškabinimas Lietuvos vėliavos, juk jau reiškia, kad stovyklos administracija pripažįsta lietuvių tautų kaipo laisvą ir neprigulmingą. O pripažinimas karinės jiegos lietuvių tautos yra vienu svarbiausiu šio momento reikalų. Gal netoli tas laikas kuomet ir visose kareivių stovyklose bus iškeltos Lietuvos vėliavos.

Iš kitos pusės kiek tokia vėliava tenai primins? Juk tenai pereina keli šimtai tukstančių kareivių. O-gi ir lietuviai susiramins, nes ta vėliava primins jiems, kad jie kariauja už savo tėvynės laisvę. Garbė Newarko ir Harrisono lietuviams už tokį pasidarbavimą taip lygiai, kaip ir tos stovyklos lietuviams kareiviams.

Antras nemažiau svarbos reikalas, tai įsteigimas viešos mokyklos pamokinimui lietuvių vaikų Lietuvos rašybos, istorijos ir geografijos. Tokia mokykla įsisteigė So. Bostone (žiurėkite korespondenciją). Juk įsteigimas mokyklos tai kaip ir atgimdymas Lietuvos, pakėlimas lietuvių dvasios, ateities viltis.

Reikia tiktai dar pastebėti, kad ir pirmame reikale ir antrame visiškai neatsižvelgiama į partijas. Juk iki šiol buvo taip daroma, kad jei viena srovė nors ir geriausiai ką veiktų, tai kita nepadės. Dabar tokiuose reikaluose, kaip vėliavos iškėlimas, ar viešos mokyklos įsteigimas visi dirba išvien, nesiginčija. Ir taip visur turėtų buti. Šitoki apsireiškimai parodo tą, kad jau gadynė srovinių nesantaikų ir purvynės jau baigiasi, jau ten kolonijose bunda tikras lietuvis, parodo savo ramų veidą ir tartum šypsosi iš tos vakarykščios dienos, kaip jis buvo inklampintas į vaidų ir nesutikimų klampynę, kuomet per partijas nematė savo tikrųjų tautinių reikalų. Šis kilantis iš apačios lietuvis žada naują gadynę ir šviesią ateitį.

—: PERŽVALGA :—

True translation filed with the Post master of Brooklyn, N. Y. on Aug. 21 1918.

// Apie laisvės paskolas.

Iždo Skyrius paskelbė sekantį pranešimą:

Suv. Valstijos įstojo karėn balandžio 6, 1917. Aštuoniolika dienų vėliaus kongresas beveik vienbalsiai priėmė Laisvės Paskolų bilių.

Pirmoji Paskola buvo paskelbta gegužio 2; geg. 14 visuomenė dažinojo smulkmenas, o 15-tą prasidėjo agitacija, kuri užsibaigė mėnesį vėliau. Buvo pasiulyta 2 bilijonai bondsų, nešančių 3½ nuošimčio ir atmokamų už 15-30 metų. Bondsai turėjo apmainymo privilegiją. Tai yra savininkas jei norėjo, galėjo apmainyti šiuos bondsus ant vėliau išleistųjų su didesniu nuošimčiu.

Keturi ir pusė milijono žmonių, atstovaujančių kiekvieną šalies srytį, kiekvieną luomą, tautą ir klesą, užsirašė del 3 milijonų dolarių bondsais. Bet išdalinta tapo tik už 2 bilijonu.

Žymiausiais Pirmosios Laisvės Paskolos apsireiškimais buvo greitumas jos surengimo ir išpildymo, patriotiškumas laikraščių, bankų, korporacijų, organizacijų, bei abelnai žmonių del jos pasisekimo dirbančių, ir paėmimas per pus daugiau bondsų, negu reikėjo. Kitu pažymėtinu apsireiškimu reikia skaityti tą, jog šalies biznyje neįvyko jokių susitrukdymų, paeinančių nuo negirdėto reikalavimo iš jos piniginių turtų.

Antros Laisvės Paskolos agitacija prasidėjo spalio 1, 1917 ir pasibaigė spalio 27. Jos bondsai neša 4 nuošimčius ir bus atmokami už 10-25 metų. Jie taiposgi turi apmainymo privilegiją. Buvo pranešta, kad 50-tas nuošimtis užsirašymo pertekliaus bus Iždo priimtas. Devyni milijonai asmenų paėmė šios Paskolos bondsų už suvirš keturis ir pusę bilijonų dolarių ($4,617,532,000). Perviršis buvo ant 54 nuošimčių. Buvo išdalyta tik už beveik 4 bilijonus bondsų ($3,808,766,150).

Šita agitacija pasižymėjo tokiu pat entuziazmu ką ir jos pirmtakunė. Darbo ir apdraudos organizacijos buvo ypač joje veiklios, o šalies moterįs atliko sekmingą organizuotą darbą, kuris žymiai prisidėjo prie Paskolos pasisekimo. Armijos ir Laivyno vyrai taipgi del jos dirbo ir išėmė nemažai bondsų.

Trečioji Paskola atsivėrė bal. 6, 1918, lygiai metams praslinkus nuo Amerikos įstojimo karėn ir užsidarė geg. 4. Bondsai nešė 4¼ nuošimčių, su atmokėjimu laike 10 metų, neturėjo apmainymo privilegijų ir valdžia neturėjo tiesos atsiimti juos be 10 metų. Paskolos suma buvo paskelbta 3 bilijonai dolarių, bet Iždas pasiliko teisę priimti visą užsirašymo perteklių. **17 milijonų** asmenų paėmė šios Paskolos bondsų už daugiau kaip 4 bilijonus dolarių ($4,170,019,650). Bondsų išdalyta tiek, už kiek paimta.

Šios Paskolos didele žyme buvo jos platus pasiskleidimas tarpe šios šalies žmonių ir tas faktas, kad kaimo sritys greitai ir už daug ėmė bondsų, didžiumoje atvėjų išpirkdami savo paskirtas dalis anksčiau negu miestelėnai. Iždo sekretorius McAdoo užreiškė, kad ši Paskola yra sveikiausis šalies finansavimas.

Truputį daugiau negu metai atgal, Suv. Valstijose buvo apie 300 tukstančių valdžios bondsų savininkų; dabar gi jų yra tarpe 20 ir 25 milijonų. Pakilęs patriotizmas padarė Amerikos žmones taupančiais žmonėmis, bondsų pirkėjais. Laisvės Paskolų intekmė ant musų (amerikonų) tautinio gyvenimo, ant atskiro pavienio piliečio ir musų naminio gyvenimo yra neišmatuojama — ji neša neišrokuojamą naudą. Nemažesnė yra jų intekmė ir ant pasaulės likimo, musų laivams skiriant jurių vilnis, o musų vyrams ir materiolui atmušant hunus Europoje.

Ketvirta Laisvės Paskola prasidės subatoje, rugsėjo 28 ir tęsis iki spalio 19. Neivienas amerikietis neabejoja apie jos pasisekimą; neivienas geras amerikietis neužmirš padėti jos pasisekimui. **Kraujas musų vyrų kritusių Europoje šaukiasi prie musų; musų atsakas turi buti ir bus vertas kaip jų taip musų šalies.**

// Delegacija Europon.

Jau buvo rašyta, kad katalikų Taryba siunčia Europon delegaciją darbui del Lietuvos laisvės. Daug buvo tarimųsi su katalikais, daug pasikalbėjimų. Iš karto buvo tautininkai besirengią siųsti p. Kasputį, bet dalykams kitaip virtus, pasirodė, kad maža galima bus naudos Europoje padaryti. Dabar gi vėl paaiški, kad Europoje labai reikalingi žmonės, kurie gintų amerikiečių lietuvių pageidavimus, kurie išreikšti Visuotiname Seime, kovo 13 ir 14 dienomis. Po ilgų ir visapusiškų apsvarstymų Tautinė Taryba nutarė tiems patiems delegatams duoti abelną ingaliavimą veikti, bet su tam tikra išlyga. Taigi dabar jau ta delegacija yra ne tik nuo katalikų visuomenės, bet apskritai nuo Amerikos lietuvių.

Kokiomis sąlygomis duotas ingaliavimas, tą parodo žemiau sekanti rezoliucija:

„Amerikos Lietuvių Tautinė Taryba, savo nepaprastame susirinkime, rugpjučio 14 d. 1918, McAlpin Hotelyje, New Yorke, išklausiusi pranešimus nuo Europon iškeliaujančios Lietuvių delegacijos: pp. B. Mastausko, J. Dobužio, ir K. Pakšto, gavo nuomonę, kad ši delegacija išvažiuoja Europon su tikslu vykinti Amerikos Lietuvių politinį programą, nustatytą rezoliucijomis Visuotiname Amerikos Lietuvių Seime, New Yorke, kovo 13 ir 14 dd. 1918. Todel dar sykį gauta iškilmingi šios delegacijos pasižadėjimai, kad šiojo programo laikysis, ant kiek tik sąlygos ir aplinkybės daleis. Šito akyvaizdoje, A. L. T. Taryba padaro sekančius nutarimus:

1) Mes, A. L. T. Taryba, duodame nuo savęs abelną ingaliavimą šitai delegacijai darbuotis Europoje Lietuvių politikos reikalais.

2) Ingaliavimas yra duodamas pamatine išlyga, kad minėta delegacija padės savo visas pastangas siekimui musų idealų, butent Neprigulmingos, demokratinės, Lietuvos respublikos."

// Lietuva smarkiai kovoja už savo neprigulmybę.

Mums prisiuntė iš Genevos (Šveicarija) „Journal de Geneve" Nr. iš liepos 19 d. Jame telpa platokas editorialas apie lietuvių kovą už savo neprigulmybę. Tame straipsnyje nurodoma visa eilė istorinių faktų, kaip vokiečiai išnaudoja Lietuvą.

Suminėta musų santikiai su kai mynais, ypač su lenkais. Lenkai pastatomi tokioje šviesoje, kad jie Lietuvoje prisilaikė „Divide et impera" (sklaidyk ir valdyk).

Straipsnis parašytas delei Lietuvos Tarybos pasirinkimo sau karaliaus Vilimo iš Uracho, kurio vokiečiai taip nenori. Straipsnyje taippat nurodyta pangermanų apetitai prijungti Lietuvą prie Vokietijos, kolonizuoti ir kad lietuvių neliktų nei kvapo.

// Vokiečiai ima lietuvius kariumenėn.

True translation filed with the Post master of Brooklyn, N. Y. on Aug. 21 1918.

Gen. Horvatas, „Siberijos diktatorius" ir galva naujos del visos Rusijos valdžios, kalbėdamas su Associated Press apie tai, kad są jungiečiai turi pasiųsti žymias spėkas į Rusiją (nemažiau 150 tukstančių vyrų), pasakė, jog,

„Priešas netik kad gaus ką norės iš maisto, jei jo šeimyninkavimui Rusijoje nebus pasipriešinta, bet dar ims rusų vyrus, **kaip kad jis daro Lietuvoje.**"

Nesenai buvo pranešta, kad Libavos Zeitunga oficialiai paskelbusi, jog Baltikos jaunuoliai yra priimtini į vokiškos armijos oficierius. O garsiame kaizerio manifeste apie Lietuvos „nepriklausomybę" irgi mini apie kokias tai karines sutartis, tai yra, kad lietuviai padės Vokietijai nešti karės naštas. Taigi ar dabar tik tas nepradeda pildytis ir ar tik lietuviai ne prievarta verčiami stoti vokiečių armijon. Vienok iš vieno pasakymo Horvato negalima daug spėti, vienok aišku, kad lietuviams vokiečiai nieko nelemia gero.

// Likimo ironija.

Bolševikų vadai Leninas ir Trockis, kurių valdžia jau visiškai svyruoja, pastaruoju laiku išleido „dekretą" kuriuomi visi darbininkai kviečiami kariauti prieš savo priešus. Bet kas gi tie darbininkų priešai? Ir į šį klausimą Lenino dekretas atsako, kad tai socialistai-revoliucijonieriai ir socialistai menševikai. Išeina, kad darbininkų priešais jau yra ne taip išgarbintoji buržuazija, bet socialistai. Gal kas sakys, kad tai prasimanymas. Į tai turime pasakyti, kad toks dekretas yra tikrų tikriausias ir paimtas iš bolševikų valdžios organo „Izviestia."

Nežinia kodel tik Amerikos lietuvių bolševikai neapšaukia menševikus darbininkų priešais. Ko laukia, juk tai reikia taip daryti delei solidariškumo rusams.

Šis apsireiškimas jau ir neregį gali priversti matyti, kad socialistai bolševikai visiškai nėra demokratais. Jie geidžia tiktai valdžios ir elgiasi nemenkiau už caro valdžią, kuri visus savo priešus apšaukdavo valstybės priešais.

// Vokiečiai „naikina" Amerikos prekybą.

True translation filed with the Post master of Brooklyn, N. Y. on Aug. 21 1918.

Vokietijos militaristai, pamatę, jog Amerikos prisirengimai prie galutino smugio autokratijai nėra akių dumimai, „bluffai", „humbugai" ir tt. sumanė užduoti smugį Amerikos prekybai ir nubaidyti ją nuo siuntimo kareivių į Franciją. Na, ir pradėjo „naikinti." Atsiuntė porą submarinų ir pradėjo skandinti neapginkluotus žvėjų laivus, anglių vežiotojus ir panašius smulkius jurų plaukiotojus bei juros švyturius, kurie persergsti laivus nuo akmenų, sėklumų ir panašiai. Negana to, jie net nuodingas dujas ėmė leisti ant juros švyturių, kaip kad atsitiko ant Smitho Salos, ties Wilmingtonu, N. C., kur „muštardos" gazai apsvaigino 6 švyturio prižiurėtojus, nors nemirtinai, ir užmušė visą lakštą vištų.

O nuo geg. 18, tai yra nuo to laiko, kuomet tie piratai, pasirodė ties Amerikos pakraščiais iki dabartiniam laikui, šimtai tukstančių amerikiečių nuvyko Francijon, kartu su amunicija, reikmenom ir tt. Ir nei vienas iš jų nematė „Amerikos prekybos naikintojų!"

Šis faktas parodo, ką gali amerikiečiai nepritypę karėje, ir ką vokiečiai 40 metų prie jos rengusie.

// Savotiška polemika.

Jau pora mėnesių kaip tęsiasi aštri polemika tarp bolševikiškos „Laisvės" ir menševikiškųjų „Nnų." Polemikos priežastis — tai „Naujienų" išsireiškimas, kad prez. Wilsonas pakartojo tą mintį, kurią pakartojo Marksas prieš 64 metus. „Laisvė" nurodo, kad ką pasako buržuazija, tai butinai tas turi buti blogu „Naujienos" gi logiškesnės, jos kiekvieną gerą mintį paima už gryną pinigą nežiurint kas ją išreikštų. Iki šiol dar ta polemika buvo panaši į polemiką, dabar jau visiškai nesusikalba ir tik vieni kitus išvadina žmonėmis be senso.

Viskas panašiai dedasi, kaip Rusijoje tarp bolševikų ir menševikų. Stokuoja tik, kad vieni kitus pradėtų žudyti. Jei galėtų, tai tuoj vieni kitus sukištų kalėjiman ar iššaudytų.

// A. M. Martus darbuojasi.

Musų bendradarbiai prisiuntė du dienraščių NN., vienas „Shamokin Daily News," o kitas „Daily News" iš Mt. Carmel, Pa. Tuose abiejuose numeriuose yra tilpę po ilgiausį straipsnį apie Lietuvą, taipgi ir Lietuvos žemlapiai. Tai vis pasidarbavimu p. A. M. Martaus.

// Musų kompozitoriai veikia.

Sužinojome, kad musų gerbiamas kompozitorius M. Petrauskas šią vasarą užbaigs operą „Girių Karalius" ir parašys kitus smulkesnius veikaliukus.

Gerbiamas S. Šimkus irgi labai dirba šią vasarą. Jis irgi rašo operą, tik nesužinojome jos titulo. Šią žiemą musų dainininkai turės kuom pasismaginti, o publika pasigėrėti naujais muzikos tvariniais.

// „Ar nežino, ar tyčia taip daro."

„Darbin." mums primeta, kad mes ar nežinome istorijos, ar tyčia iškraipėme dalyką, kuomet pasakėme, kad katalikai kada tai reikalavo svietiškosios valdžios. Girdi, katalikai to nereikalavo ir tt.

Ištikro kad užginčyti, tai reikia nežinoti istorijos. Jei nors trumpą istorijos rankvedį perskaityti, tai ten galima rasti, kuomet popiežiai valdė tam tikrą žemę, daug kišosi į politiką svietiškos valdžios ir tt.

Ir šiandien dar popiežiai laiko save kariniais imtiniais Vatikane, tiktai delto, kad iš jų Italijos valdžia atėmė svietiškąją galę. Popiežius dabar negali apleisti Vatikano sienų.

Bet su „Darb." neverta ginčus vesti. Jis nesiskaito su istoriniais faktais.

FELICIJA BARTKEVIČIENE

ŠKICAI IŠ GYVENIMO

Parašė Dr. J. Šliupas.

Keliaudamas 1917 m. po tamsybės ir suirutės šalį, kurioje daugelis lietuviškos inteligentijos, kilus visasvietinei karei, jieškojosi užvėjos, turėjau didelį norą pasirankioti žinučių iš gyvenimo musų šviesuolių, ir turbut bučiau tatai įvykinęs, jeigu Rusijos revoliucija nebutų inteligentiją musų pastumėjusi vilkduobėn baisiausio nervų suklypimo. Už tatai pasitenkinti turiu tuomi, kas man pavyko užsižymėti, rods epizodiškai, iš gyvenimo moteriškės, kuri, neatsižymėdama nei gražumu, nei iškalba, nei raštiškos plunksnos jiega, yra sulošiusi atgyjančios Lietuvos gyvenime labai žymią rolę. Džiaugiuosiu tais savo užrašais tuomi labiaus, kad šiandien pažangiųjų žmonių darbai esti tyčia užpečkin stumiami, o iškeliami švieson darbai daug mažiaus užsitarnavusių paturotojų atžagareivystės. Tas slėpimas užpelnų pažangiosios inteligentijos kiekvienam krinta akin, kas skaito atskaitas iš atliktų darbų tarpe Lietuvių ir Amerikoje ir Lietuvoje bėgyje laikmečio nuo „Aušros" patekėjimo; sakau, tai tyčia daroma ir Lietuvių laikraštijoje ar raštijoje, ir veikaluose, leidžiamuose svetimose kalbose. Toks vienpusiškumas, toks tik vienos pakraipos triuso su atkaklumu gyrimas yra aiškiu liudytoju, kaip mažai mes dar pribrendę esame, kad bijomėsi net vardus paminėti tų, kurie mums skauduș delei kitokių įsitikinimų, delei kitokios pasaulėžvalgos. Beto, F. Bartkevičienės paveikslas bene paskatins didesnin darbštuman musų moteris, kurios juk Lietuvoje skaitysis piliętėmis ant lygios su vyrais.

I

Felicija gimė 1 d. rugsėjo 1873 m. Antakalnių dvare — 5 verstai nuo Ukmergės — kurį jos tėvas Juozas nuomojo nuo grovo Kossakovskio. Motina Ona dar gyva esanti; ji esti sesuo Felikso ir Norberto Liudkevičių, žinomų mums iš mano „Laiškų iš kelionės," tilpusių „Tėvynėje."

Felicijos tėvo diedukas Jonas buvo Vilniuje advokatu; tėvas-gi nepabaigė Varšavoje matematikos fakultatę, lietuviškai kalbėti beveik nemokėjo, bet-gi buvo pasekėju „organiškojo darbo." Motina iš mažens stovėjo už mokėjimą lietuviškosios kalbos. Tėvas skaitydavo tik konservatyvius laikraščius, ir dažnai peikdavo lenkmetį, kad jis šalei tiktai vargą atnešęs esąs. Žmonės jį mylėjo.

Felicija ėjo gimnazijon Kaune. Kada Rusijos vyriausybė užsimanė studentes cerkvėn varyti ant maldų, gimnazijoje kilo streikas, ir tad netik visos kitos studentės tapo nubaustos, bet taipgi Felicija pasiliko išvaryta iš priešpaskutinės kliasės, gegužyje 1890 m. Ėjo tad Varšavoje į slaptus (latające) kursus mokintųsi Lenkų literaturos ir istorijos bei Prancuzų kalbos, ir laimingai vienų metų bėgyje perskriejo du kursu. Veikiai tą mokyklą valdžia susekė, mokinius išvaikė, tačiaus Felicijos ten jau nebuvo ir jos nepagavo.

Ukmergėn sugrįžusi, jauna Felicija gelbėjo dusulingam tėvui, kuris banke tarnavo, ir taip pasipynus pagabiai progai, susipažino su visa Ukmergės pavieto bajorija, jos pažiuromis ir jos prietikiais. Į tą laiką tulose Lietuvos bažnyčiose kilo riaušės delei lietuviškosios kalbos, kurią bajorai niekino; lietuvystę bajorai visatinai skelbė esant negirdėta svajone, ir delto su jais prisiėjo peštiesi, susikirsti ir priminti jiems Čechų istoriją. F[illegible] licijos sesuo Juozefa, drauge [illegible] Kantautaite ir dviem Kazak[illegible] kaitėm, nukentėjo už lietuvi[illegible] mą: bajorai jas šmeižė už [illegible]

eiją tarp žmonių ir už lietuviškų knygų slapstymą. Mat, faktu yra, kad Kantautuosna, kurie nie kur nesikišdavo, be našlio-tėvo žinios, žmonės pas dukteris sunešdavo lietuviškas knygas maišais: jų policija nenužiurinėjo! Sodžiuose gi dažnai budavo kratos ir kada vienur žandarai krėsti užklupdavo, tai maži vaikai iš sodžiaus sodžiun tekini pranešdavo žinią, kad žmonės suskubtų viską paslėpti.

Savo busimąjį vyrą Joną pažino namie, nesa Bartkevičiai eko nomavo pas Felicijos tėvus. Kaip anais laikais Lietuvoje buvo paprasta, tėvai buvo užsigeidę Jonelį išleisti kunigunosna, tačiaus sunelis, eidamas Vilniaus gimnazijon, tinginiavo ir delto iš jos pavarytas tapo. Tėvas tad sunų keikė ir iš namų varė, kas žinoma ant jautrios Felicijos padarė žymų įspudį. Vaikas iš namų išėjo pas gimines, ir ten gavo lėkeijas už 75 kapeikas mėnesiui; bet už tai pats prisirengė į realinę mokyklą ir ją pabaigė. Paskui Petrograde įstojo į Technologiškąjį institutą, kurį su pagyrimu perėjo, nors pusbadžiaudamas: mat, nors su tėvu ir buvo susitaikęs, nuo jo paramos nepriėmė.

Jono tėvas paėjo iš Vilniaus pavieto nuo Gelvonių ir po lenkmečio kaipo netekęs bajorystės buvo prirašytas prie valsčionių. Už tai jis Lietuvius keikė kaipo kaltininkus savo sumužėjimo! Jis mirė 1914 m., bent 5 metais vėliaus už sunų.

Jaunasai Jonas Bartkevičius, dar realinėje mokykloje budamas, ėmė dalyvauti politiškam jame Vilniaus gyvenime, drauge su Michalauskiu nuo Utenos, kuris irgi nariu buvo socialistų Lenkų partijos (P. P. S.): jiedu gabendavo „Przedświtą" ir šiaip knygas iš užrubežio. Kartais ten prisidėdavo irgi Juozas Pilsudzkis, dabartinis lenkiškųjų legionų vadas, bei Bronislavas Pilsudzkis, narys liet, šelpimui komiteto Šveicarijoje; bet nepoilgam abudu pateko į katorgą, per ką sumažėjo veiklių žmonių skaičius. Galiaus taipgi Michalauskį valdžia pasodino Antakalnio kalėjiman ir po metų išsiuntė Archangelsko gubernijon, kur Jono Bartkevičiaus šelpiamas šubuvo ištrėmime ketverius metus. Galiaus taip savųjų išsiilgo, kad paspruko, sugrįžo Vilniun, bet čion į savaitę po atvažiavimo pasimirė (1900 m.). Michalauskis buvo išlavintas žmogus, vos 30 metų amžiaus. Laidotuvės buvo krikščioniškos: mat, kun. Ambrazevičius atlaikė pamaldas, pasakė pamokslą Mikalojaus bažnyčioje, kur daug žmonių prisirinko ir prinešė daug vainikų su raudonais kaspinais... Po poros mėnesių žandarai kas-žin ką suuodę subruzdo tyrinėti apie laidotuves. Nors Jonas Bartkevičius teisinosi, kad tai buvęs jo giminaitis, visgi sargyba pastatyta buvo pas duris ilgokam laikui... Šitų tad laidotuvių metu Vilniaus Lietuviai žengė pirmą viešą žingsnį. — Likę dar buvo ir toliaus veikė studentai, sunys tulo Tutoriaus, muitinės viršininko Kretingoje, ir jiems laimingai sekėsi per keletą metų vežti kontrabandą.

Ukmergėje taipgi knygų nesti go, tik žinoma jos buvo slepiamos nuo tėvų, kurie painevosna įsimaišyti nenorėjo. Felicijos motina, 1884 m., iš atsargumo pati savo name kratą darė: mat, Ukmergėje gyveno oficieras Rogačevas, kuris buvo dalyvavęs užmušime caro Aleksandro II; čion jį Rusai pagavo ir pakorė... Tas atsitikimas bajorams buvo didelę baimę įvaręs, nes ans sveduodavosi jų namuose. Kartais iš Varšavos, kur gyveno, atvažiuodavo ir Miečyslavas Sesickis, kuris 1863 m. buvo nuteistas pakartį, bet paskui likosi katorgon išsiųstas. Tai buvo karštas ir gaivus žmogus, kuris savo pašnekomis paliko nemažą įspudį ant 9-metės Felicijos, ypačiai kada jis sakydavo, jog eitų vėl maištan, jeigu tik iškiltų...

(Toliaus bus).

ŽMONIŲ DIDVYRIŠKUMAS

Laikraščiuose tankiai tenka skaityti aprašymus apie kareivių didvyriškumą. Skaitai, kaip kareiviai budami tranšėjose, kuomet lyja plieninis lytus ir sprogsta granatos ties jų galvomis, sau ruko papirosus ir baikas krečia. Skaitai kaip žmonės pakilę ore, kur plyšta bombos, liuosai sau kaip niekur nieko valdo orlaivį, paduoda linksmus signalus ar tarp savęs linksmai kalbasi. Vėl skaitai, kad laivai šaudosi, torpedos truksta, kaip kiekvieną sekundą gali palikti tiktai dulkių stulpu, o ten laive kareiviai nuėję pasilsėti sau ramiai kortomis lošia. Klausimas iš kur gi atsirado tas didvyriškumas?

Taip nesenai, prieš karę, visoki literatai, publicistai, filosofai ir politikai tvirtino, kad didvyrių gadynė jau praėjo, kad žmonės jau pavirto į paprastus miesčionis, burgerius, kuriems tik rupi kasdieniniai reikalai, menki interesai, savęs užsilaikymas ir amžinas drebėjimas netik už savo kailį, bet ir menką turtelį, už truputį duonos su sviestu. Mokyti žmonės net labai daug rašė, kad dabartinis menkas egoistiškas žmogus net psichologiškai negalįs išlaikyti karės baisenybių, juk dabar karės įrankiai taip smarkiai veikia ir su tokia spėka, kad tik jau tą trenksmą ir tą spėką išvydus, žmogaus nervai turi susiparaližuoti, tik nuo to vieno žmogus negalės suvaldyti savo kojų ir ankų. O vienok pasirodo, kad tie žmonės išlaiko ilgiausius mušius ir tampa didvyriais.

Vėl kaipgi suprasti, kaip skaitai aprašymus, kur atliko stebėtinus eroizmo darbus tas žmogus, kuris pirmiau negalėjo pereiti per upelį siauru lieptu, nes jam galva sukdavosi, ir kad visas pavojus budavo tame, kad nupuolus galima buvo sušlapti. Kaip gali suprasti, kad žmogus, kuris pirmiau bijodavo išeiti į gatvę kuri aplyta apšalu, kad neparpuolus ir nesusimušus, o dabar tas pats žmogus išlaiko ilgiausius mušius. Kaip suprasti tą žmogų, kuris, atsiprašant, be drebulio pirmiau nakčia laukan negalėjo išeiti, o dabar linksmas sau vaikščioja mirties laukuose. Čia reikia arba pripažinti, jog karės laukuose dedasi žmonėms stebuklai, arba tas viskas yra netiesa, ką pirmiau prityrusieji žmonės kalbėjo ir rašė apie žmoni dvasios menkumą, didvyrių išsigimimą, miesčioniškumą. Taigi kame priežastis, kad žmonės savo kasdieniniame gyvenime pasirodo esą tokiais menkučiais, o karės laukuose didvyriais.

Bet gal kas nors ir po visų aprašymų apie didvyriškumą šioje karėje, gali paabejoti begu yra dabar didvyriai. Mums reikia į tai pasakyti, kad mes be jokio svyravimo pripažįstame didvyriais Napoleono kareivius, kurie mušdavosi po tris dienas, bet ko kiais didvyriais turi buti dabartiniai kareiviai, kurie mušasi ištisą mėnesį be sustojmo. Pirmiau, viduramžiuose kariaudavo apsitaisę geležihmis, o visu ginklu buvo kardas, kuris geležį neima. Tai buvo ricieriai. Bet kokiais ricieriais turi buti dabartiniai kareiviai, kurie debesiuose nuodijančių gazų nenustoja lygsvaros. Tiesa, kitąsyk budavo vienas-kitas pasižymi, apie tokius vėliau budavo daug kalbama. Dabar pasižymi tukstančiai ir apie paskirus asmenis negali buti jau kalbos. Jei kitą kartą, senovėje žmonės išlaikydavo baisias kares, tai dabartiniai žmonės išlaikydami baisesnes kares daug didvyriškesni.

Paprastai buvo manoma, kad šiandieninė kultura padarė žmones daugiau lepesniais, menkučiais, bevaliais. Jei nebutų iškilusi ši karė, tai ir nebutų pasirodžiusi dabartinio žmogaus dvasios stiprybė, but ir pasilikusi ta nuomonė ar net įsitikinimas, kad kultura silpnina žmogaus dvasią ir valią. Karė aiškiausiai parodė, kad kartu su kultura pakilo ir žmonių dvasios stiprumas ir didvyriškumas.

Kultura, tiesa, išlepino žmogų. Jis jau ramiu laiku negali apsieiti be minkšto patalo, be elektriškos šviesos, be telefono, telegrafo, krasos. Bet iš kitos pusės ta pati kultura pertvarkė visą industriją ir ramųjį gyvenimą pavertė tikraja kare. Pirmiau žmogus nežinojo kas tai yra kova už buvį, jis nesirupino tuomi. Kultura intaisiusi stebėtinas dirbtuves, kasdien priverčia paprastą žmogų drebėti už rytojaus dieną. Turtuolis pirmiau nežinojo ką reiškia subankrutyti. Seniau kuri šeimyna buvo turtinga, tai turtas persidavė iš gentkartės gentkartei. Dabar gi kulturai iškilus ir atsiradus visokioms biržoms šiandieninis turtuolis rytoj gali tapti bankrutu, o paprastas žmogus turtingu. Tai kaipir karės laike. Pirmiau žmogus nežinojo kas yra pavojus, jei bent bijojosi maudyties, kad neprigerti. Šiandien gi žmonės dirba prie stebėtiniausių mašinų ir amžinai jiems gręsia, kad bus nutraukta ranka. Šiandien žmogus lekia automobiliuose su greitumu 100 mylių į valandą ir menkiausias kupstas ant kelio gręsia apvirtus perskelti galvą. O kur visoki pavojingiausi darbai, kasyklų užgriuvimai, gazai, sprogimai chemiškose dirbtuvėse? Peržiurint ramiuoju laiku atsitikimų skyrių laikraščiuose matai ne menkesnę karę, kokia dabar dedasi Francijoje. Juk tik ir skaitai, kad vienur žmonės kasyklose užgriuvo, kitur gatvekaris virsdamas užmušė, trečiur garlaivis nuskendo, ketvirtur traukiniui susidaužus daug žuvo. Juk tik vienose Suv. Valstijose ir tai tik ant vienų gelžkelių kas metai žudavo daugiau nei po 500 žmonių. O kasgi suskaitys kiek žudavo kasyklose? Tai buvo tikrų tikriausia kasdieninė karė ramiuoju laiku.

Kultura išlepino labiausiai tą žmogų, kuris arčiau prie kulturos stovėjo, tai yra miesto gyventoją. Bet iš kitos pusės ta pati kultura su savo dirbtuvėmis ir gatvekariais tą patį žmogų taip pripratino prie kasdieninio pavojaus gręsiančio iš visų pusių, kad jam daugiau jau nebaisus jo kis pavojus. Juk prieš karę taip vadiname ramiame laike buvo tikra karė ir kiekvienas kariavo, buvo pavojuje. Ir tiktai delei šito žmonės ramųs tame laike, kuomet jiems gręsia didžiausis pavojus.

Vienu žodžiu karės laukuose nėra jokių stebuklų, o tik apsireiškia tas vidujinis žmogaus sielos tvirtumas, kurį pagamino naujoji kultura ir kasdieniniai pavojai. Nėra karės laukuose stebuklo, jei po plieniniu lietum tranšėjose sugulę kareiviai juokus tarp savęs krečia, kaip lygiai nėra stebuklo jei darbininkas šriubuodamas geležinius balkius šešdešimtojo augšto New Yorke sau ramiai dainelę niniuoja. Kareiviui užtenka tik iš tranšėjos pakelti galvą kaip ją pervers priešo kulka. Darbininkui šriubuojančiam balkius padangėse užtenka tik paslysti, kad nupuolus pavirsti į paprastą raudoną tešlą. Ir vienur ir kitur pavojus lygus.

Ši karė parodė technikos stebuklus, parodė kaip žmogaus genijus gali ardyti kalnus viename akimirksnyje. Ši karė panaudodama kultura parodė kaip baisiai galima griauti ir ardyti. Bet iš kitos pusės parodė kaip kulturiškas žmogus yra bęgaliniai tvirtas savo dvasioje ir valioje. Vienu žodžiu dabar laike karės paaiš ki tas, kad kultura nors ir išlepino žmogų, nors ji privertė labiau rupintis kasdieniniais reikalais, bet jį padarė valioje ir dvasioje didvyriu. Laike šios karės pasirodė, kad kultura pakėlė ne tiktai materialį žmonių gerbuvį, bet ir vidujinai patį žmogų.

P. N—us.

SMEGENŲ VEIDRODIS

(Moksliška fantazija)

— Na, ant galo! — tarė mano draugas Arvedas, kuomet aš inėjau į jo kambarį. — Aš jau maniau, kad tu neateisi. Ar tu neradai pas save mano vizitinę kortelę!

— Tikką sugrįžęs iš teatro radau. Lošimas pasibaigė gana vėlai... — tariau.

— Atleisk, kad aš tave parsikviečiau. Man reikia pranešti ką labai svarbaus, labai svarbaus.

— Gana, jau gana. Juk pats žinai kaip aš mėgstu valandą kitą pasiplepėti jusų šeimynoje. Delei to visuomet laiko atsiras. Argi ką turi žingeidaus del manęs.

Arvedas išdidžiai atsilošė. Iš karto jis atydžiai pažiurėjo į mane, rodos džiaugdamasis mano nekantrumu, paskui akis primerkė, galvą linktelėjo ir pradėjo kalbėti:

— Aš noriu su Jumis šiandien pasikalbėti. Tau reikalinga apie tą žinoti. Sėskis. Ar gal ką nori užkąsti?

Aš paklausiau apie jo žmoną. Man išrodė, kad jis tyčia neatsakė į mano klausimą.

— Ne! Tai puiku! Tikrai puiku! — sušuko jis žiurėdamas priešakyn.

Aš atsisėdau priprastoje man vietoje, sofos kampe, o jis judindamas sulyg inpročio savo barzdą, lėtai pradėjo vaikščioti po kambarį. Jo akis žibėjo. Ant galo jis atsistojo prieš mane rankas į kišenius sukišęs ir tarė:

— O ką tu manai? Veidrodis del smegenų. Tai tikrai puiku! Ar gi ne?

— Veidrodis del smegenų? — nustebęs paklausiau aš. — Nežinau. Akims veidrohdis, bet jau jis senai išrastas ir visiems žinomas. Gal tamista ką tai stebėtino išradai del smegenų. Bet apie ką kalbi?

— Apie išradimą dėdės Pauziuso.

— Pauziuso!? — sušukau. — Tai žingeidu. Tai jau tikrai nors kas bus stebėtino. Tiktai iš to niekam nebus jokios naudos, juk Pauziusas niekados neskelbia savo išradimų.

— Bet šį kartą jis man kategoriškai prižadėjo, kad paskelbs.

— Argi tai tiesa? — Aš pašokau. Mano sujudimas buvo labai didelis. Man buvo gerai pažįstamas tas senas mokslinčius. Tai buvo genijus. Jis visuomet laikėsi paskirai nuo kitų mokslinčių ir niekas neturėjo jokio supratimo apie jo darbą laboratorijoje. Jis jau daug išrado, tik ant nelaimės savo išradimus pranešdavo tiktai artimiems draugams, o niekad neskelbdavo laikraščiuose. Jis vis sakydavo, kad dar žmonės nepriaugo prie to.

— Sakyk gi ant galo, ką jis išrado? — aš sušukau.

— Na, gerai. Aš tuojaus papasakosiu tą visą istoriją. Šiandien vakare aš su savo žmona užsimanėme atlankyti dėdę Pauziusą. Aš jau apsirėdęs stoviu priemenėje ir laukiu išeinant savo žmonos. Ji iškiša galvą iš savo kambario ir man sako: „eik palengva, aš pasivysiu. Aš kur tai padėjau raktus ir jų nerandu." Man jau priprasta tokia žmonos istorija ir aš palengvėl einu. Nuėjau pasl Pauziusą, barškinu į duris ir ant galo man leipia ineiti. Kambaryje visiškai tamsu, tik ant sienos kokia tai užtiesta drobulė, ant kurios iškarto pamačiau kokius tai neaiškius šešėlius, paskui jau aiškiai savo figurą. Nustebęs žiurau.

— Jus čia? — girdžiu dėdės Pauziuso balsą. — Kodel aš negirdžiu tavo žmonos.

— Mano pati tuoj ateis, — atsakiau ir tuo pačiu laiku ant drobulės pamačiau aiškų paveikslą savo žmonos. Tuom tarpu dėdė Pauziusas elektros šviesa nušviečia visą kambarį, nuo drobulės viskas išnyksta, o dėdė paliuosuoja savo galvą iš kokio tai įstabaus aparato. Po to jis palengva atsikėlė, patrynė delnais ir parodė man mažą stiklinę su kokiu tai skįstimu ir tarė:

— Aš čionai išradau naujieną. Ar nenorėtum išbandyti?

Suprantama, kad aš žiurau į dėdę su nepasitikėjimu.

— Gali pabandyti be jokio pavojaus, — tęsia jis toliau, — tai kraniofanas. Jis padaro, taip sakant, galvą peršviečiamą, kaip stiklas.

Aš paprašiau paaiškinimo.

— Na, — tarė jis, — matai šitą skįstimą. Aš to skįstimo truputį įleidžiu į kraują. Kaip tik tas skįstimas palyti kaulus, tai kaulai pasidaro permatomi, nelyginant stiklas. Tas nei kiek nekenkia žmogaus sveikatai, nei kunui nei kaulams. Po penkių minutų to skįstimo veikmė išnyksta. Kasgi iš to pasidaro? Ot tame tai yra visas išradimas. Kolei kauluose yra kraniofano, tai kaulai darosi peršviečiami tam tikrų spindulių padirbtos mano lempos. Jei tik paimti smarkesnius spindulius, tai jie pereina per visą kuną, odą ir kaulus niekieno nekliudomi.

— Ar tai tiesa?! — sušukau. — Juk tai didžiausis išradimas del medicinos daktarų...

Dėdė tiktai nusišypsojo į tai ir tarė:

— Jei butų tiktai tas, kaip tamista sakai, tai visai but menkas dalykas. Bet šiandien aš išradau visiškai naują dalyką. Aš perleidžiu šviesą per smegenis.

— Aš tai sau persistatau. Juk kiaušas susideda iš kaulų, todel per ji gali pereiti spinduliai. Juk tai didžiausis išradimas.

— Na, šis tai tik menkniekis, nors ir tai geras daiktas matyti smegenų celeles. Bet čionai turime reikalą su didesniu dalyku negu fiziologija.

— Nesuprantu, ką tamista dar daugiau galėjai atsiekti.

— Ir aš pats nežinau, ką tas viskas galės reikšti. Tik persistatyk sau: aš matau ne tiktai smegenų celeles, bet štai aš ant drobės galiu parodyti net savo mintis. Aš net galiu nufotografuoti tą, ką tik tamista pamislysi.

— Dėde! Tai negalimas daiktas. Tu tik juokiesi iš manęs.

— Tai faktas. Aš tuojaus tau parodysiu. Bet, žinoma, negalima parodyti visas mintis, bet tiktai optiškas, tai yra tas, jei žmogus mąsto apie matomus daiktus, tai yra figuras, kurios užima vietą. Kągi tu matei ant drobulės, kaip inėjai į kambarį?

— Save.

— O paskui

— Mano žmoną.

— Ar buvo ji čionai? — Ne. Kodel tu ją matei? Delto, kad aš tuom laiku leidau per savo galvos matymo centrą spindulius ir tuom pat laiku mąsčiau apie judu abudu. Taip ir pasirodė ant drobulės Jusų paveikslai. O kaip tą išaiškinti? Aš jau tame klausime turiu teoriją. Bet pirmiau aš padarysiu mažą bandymą. Eik šian!

Aš neatsisakiau. Dėdė ką tai man įčirškė. Paskui man reikėjo inkišti galvą į kokį tai aparatą. Galas lempos, kuri davė smarkius spindulius buvo užpakalyje galvos ir išlauko tos lempos visiškai nebuvo galima matyti. Viskas buvo taip sutaisyta, kad lempos spindulys krito ant pakaušio, ir jei jis ėjo skersai per galvą ir išėjo kaktoje. Paskui perėjo dar per kokią porą stiklų ir krito ant drobulės, kuriaja buvo užtiesta siena.

— Na, persistatyk sau ratą, — tarė dėdė Pauziusas. — Aš tai padariau ir ant drobulės pasirodė ratas. Aš pradėjau mąstyti apie raudoną, juodą, žalią ratą, ir paeiliui ant drobulės pasirodė tų spalvų ratai. Ties tais ratais buvo matyti kokia tai neaiški figura. Paskui aš pamąsčiau apie skaitlinę 3 ir ta skaitlinė pasirodė ant drobulės. Paskui viskas pradėjo buti neaišku, ir aš ištraukiau galvą iš aparato.

— Na, dar pabandyk! — sakė Pauziusas.

Aš sėdėjau giliai užsimąstęs. Man viskas išrodė keistai, juk gi mano galvoje negalėjo buti jokių ratų ir jokių figurų. Bet kaip gi tas viskas galėjo pasirodyti ant drobulės?

— Suprantama, kad ratų nėra tamistos galvoje, — juokdamasis tarė dėdė. — Juk mes ir nežiurime į smegenis. Jei į jas žiurėtume, tai pamatytume tiktai celes ir daugiau nieko. Jei tamista pažiurėsi į telefono vielą, tai ir nieko daugian nepamatysi, kaip geležies gabalą. O vienok už tenka tiktai pridėti telefono aparatą, kad iš tos vielos gauti pažįstamo asmens balsą. Kasgi dadasi, kaip mes matome ratą? Iš lauko pusės į akis puola rato atmušami spinduliai. Tam tikros akies nerviškos celės perduoda tą jausmą iš akių smegenims. Ir kolei rato spinduliai veikia ant akies, tolei ir smenegyse jaučiame. Musų gi bandyme darosi viskas atbulai. Mes sau persistatome ratą. Dabar jau nervai pradeda judėti, tik iš kito galo. Tai yra juos ne akis sujudina, bet smegenis. Tą nervų judėjimą ir pagriebia spindulys musų lempos išneša laukan ir daro šešėlius ant drobulės.

Aš sėdėjau giliai užsimąstęs.

— Meskime tą, — tarė dėdė. — Ot štai atėjo ir tavo žmona.

— Kur tu buvai iki šiam laikui? Ar suradai raktus? — paklausiau jos.

Pati pakratė galvą, tas reiškė, kad raktų nerado.

— Tu nežinai kur tu raktus padėjai? — linksmai paklausė dėdė. — Aš tau surasiu. Sėsk. Na, mes rasime vietą, kur tie raktai randasi. Gal tai viskas pasirodys ant drobulės.

— Ką tas reiškia? — paklausė mano žmona.

— Tai mažas bandymas, kaip galima perskaityti svetimas mintis. Mes dirstelsim į tamistos galvelę, kad pažiurėti, kas tenai dedasi.

Vienu žodžiu, jis išaiškino mano žmonai kame dalykas. Iš karto ji truputį priešinosi, bet paskui užsiinteresavo ir dėdė padarė su jaja tą pačią procedurą ką ir su manim...

Čia mano draugas vėl pradėjo krutinti savo barzdą, pradėjo vaikščioti po kambarį lyg nenorėdamas ką pasakyti.

— Na, — vėl pradėjo jis, — kaip čia pasakius... Juk su tavim galiu buti atviras...

Man pasirodė, kad Arvedas ką nors turi prieš mane, nors aš nemačiau tam jokios priežasties. Jo veidas buvo gana keistas. O

gal kas nors baisaus atsitiko laike to bandymo.

— Turiu prisipažinti, — tęsė Arvedas, — mane iš karto apėmė kokis tai nesmagumas. Aš nenorėjau daleisti panašaus bandymo, bet man buvo nesmagu prieš dėdę. Bet mintis, kad aš viską pamatysiu, ką turi mano pati gilumoje savo širdies... Bet ji buvo rami ir nesibijojo nieko, bet visgi. Juk tu žinai, ji tokia jauna, graži moteriškė. Vienu žodžiu, aš toje valandoje jaučiausi labai nelaimingu.

Kuomet Arvedas tai pasakė, ir man pasidarė nesmagu. Aš nelabai nei norėjau klausyti. Kasgi per mandagumas dirstelti į jaunos moteriškės galvą, kad pažiurėti ką ji mąsto.

Bet mano draugas pradėjo toliau pasakoti, kaip dėdė Pauziusas darė su jo žmona bandymą. Ant galo aš neiškenčiau ir paklausiau:

— Na, ir ką tamista pamatei?

Arvedas įstabiai į mane pažiurėjo, paskui vėl tęsė savo kalbą:

— Pauziusas iš karto liepė mano žmonai aiškiai persistatyti raktus. Ir ištikro ant drobės pasirodė paveikslas pundelio raktų; paskui gretimai pradėjo dygti koks tai neaiškus paveikslas; vis darėsi aiškesniu, ant galo pasirodė jos paveikslas laikantis rankoje raktus ir greta jos...

— Sakyk gi, kas greta jos? — paklausiau.

— Vyriškio galva...

— Kokio vyriškio?

— Persistatyk sau, kas man likosi daryti... bet tai sunku persistatyti... blogos mintis perbėgo mano galvoje...

— Bet kokio tai buvo vyro paveikslas?

— Jau tu pats sau pasisakyk. Aš sujudau, man truko oro. Aš jau pašokau ir leidausi bėgti per duris, kaip tuom laiku išgirdau mano žmonos garsų ir aiškų balsą: „A, dabar žinau kur yra raktai. Jie turi buti ant lentynėlės už Kondrato paveikslo, ką ant sienos mųs kambaryje kabo. Kuo met aš šluosčiau dulkes, tai pasidėjau tenai."

— Ir aš parbėgau namon, — tęsė toliau kalbą Arvedas. — tai juk netoli. Smarkiai įlėkiau į kambarį ir nuplėšiau tavo didelę fotografiją nuo sienos ir tenai iš tikro pamačiau raktus ant lentynėlės. Už trijų minutų jau aš vėl buvau pas dėdę. Mano pati nieko nesuprato, kodel aš ją taip saldžiai pabučiavau.

Čia Arvedas atsisėdo ir pasiėmė sigarą. Aš nežinojau, ką jam sakyti. Akmuo nukrito nuo mano širdies, bet visgi dar nesugrįžo smagumas.

— Na ir ką? Dėdė Pauziusas džiaugėsi? — paklausiau.

— Suprantama, jis šypsojosi, bet kuomet aš jam pradėjau aiškinti svarbą jo išradimo, tai jis man pastebėjo:

— Šitas viskas, tai vis menkniekis. Gerai pripratus galima padirbti daug daugiau. Reikia tiktai turėti gerą dailininko fantaziją ir mokėti mintis sukoncentruoti ant tiek, kad jos nenukryptų nei į vieną, nei į kitą pusę, tuo met viskas kitaip darosi. — Tai pasakęs, Pauziusas pats atsisėdo prie aparato ir pasakė, kad jis nori parodyti nekuriuos savo atsiminimus ir fantazijas. Ir prieš mųs akis ant drobės pradėjo rodyties stebėtiniausi ir puikiausi paveikslai, kaip kad nelyginant judomieji paveikslai. Figuros judėjo, buvo gyvos. Tai vis buvo scenos iš jo matytų teatrų. Vienu žodžiu buvo matyti viskas, ką jis tame momente mąsto.

Aš pertraukiau Arvedo kalbą ir sušukau:

— Argi tu gali sau persistatyti, ką tokis išradimas gali atnešti žmonėms.

— Suprantama, kad tai bus aiškų tuoj po to, kaip jis jį laikraščiuose paskelbs. Žmonės galės ištardyti smegenis, tas daug prigelbės psichologijai, ant galo visa medicina...

— Visai ne tas. Aš ne apie mokslą mąstau. Juk Pauziuso išradimas padarys visą perversmę dailėje. Argi tu nesupranti. Dažai ir molbertai jau daugiau nereikalingi. Mokėjimas piešti irgi visai nereikalingas. Pati dailininko fantazija parodys puikiausius paveikslus. Rafaeliui daugiau nereikalingos rankos. Juk tai idealas pergalėjo patį gyvenimą.

Sujudęs aš pašokau ir paklausiau.

— Kuomet gi Pauziusas paskelbs tą savo stebėtiniausį išradimą? Ar tiesa, kad tai jis pats tai padarys?

— Jis prižadėjo. Tas bus tuojaus padaryta. Bent taip jis sakė mano žmonai.

— Bet kurgi tavo žmona Jau po dvylikai. Bet ji ateis. Po tokio atsitikimo ir ji turi ką pasakoti. Štai ir ji.

Aš pakilau priešais ją. Jos veidas paraudo, kuriame galima buvo pastebėti lyg ir susigėdinimą. Aš pasisveikinau su jaja ir paklausiau:

— Kada gi jis paskelbs tą savo išrastą veidrodį del smegenų?

Ji maloniai pažiurėjo į mane savo gražiomis akimis ir atsakė:

— Argi tai ne stebėtinas išradimas! — Tik biskį lyg baisu. Dėdė sakė, kad jis rankraštį apie savo išradimą jau pagamino ir rytoj nusiųs į redakciją.

— Rytoj! — šušukau. — Tai juk rytoj diena, kurioje persivers visa kultura.

— Rytoj? — tarė Arvedas. — Juk tai jau šiandien. Jau po dvylikai. Jis pripildė atneštu žmonos vynu tris stiklus ir mes jais sudaužę išgėrėme už didžiausį išradimą.

Išgėrus Arvedas priėjo prie sieninio dieninio kalendoriaus ir nuplėšė vieną lapelį. Nuplėšus lapelį kalendorius rodė balandžio pirmą dieną. **Vertė P. N—us.**

ANGLIAKASIŲ SVARBA KARĖS IŠLOŠIMUI.

Vyrai dirbanti anglies kasimo pramonėjoje, ypač mainieriai ir paprasti darbininkai, pilnai neapvertina valandos rustumo ir todel nevisai aiškiai supranta savo pareigas. Nežiurint atsišaukimų nuo kompanijų, nuo Kuro Administratorių, net nuo paties Suvienytų Valstijų Prezidento, kad dirbti kasdieną po pilnas aštuonias valandas, faktas stovi, jog laikas darbo eina trumpyn ir daug laiko praleidžiama be darbo.

Šaliai truksta anglies. Šalis turi gauti anglies. Antracito kasyklose vyrų skaičius sumažėjo ant 20 nuošimčių nuo pradžios karės. Tai kaip pagaminti tą anglį, taip reikalingą šaliai šiame laike? Pirmas svarbiausias žingsnis yra, kad kiekvienas angliakasis prisiektų dirbti kiekvieną dieną — ir tai pilną dieną. Jei tas butų padaryta tai anglies pagaminimas parodytų žymų pasidauginimą.

Yra faktas, kad ant rytojaus po algos išmokėjimo 25 nuošimtis angliakasių nepasirodo darban. Antrą dieną nepasirodo nuo 15 iki 20 nuošimčių. Trečią nuo 10 iki 15, o kasdien nesiranda tarp 5 ir 10 nuošimčių. Tas atsitinka daugelyje kasyklų. Yra faktas, kad seni papročiai tebevieš patauja ir daugelis vyrų pameta darbą tuoj po pietų, nežiurint to, kad jie galėtų pagaminti daugiau anglies, pagerinti šalies stovį ir uždirbti daugiau pinigų, jei dirbtų visą pilną dieną.

Kiekvienam angliakasiui yra patriotinė pareiga padaryti pilną dienos darbą visada, kada tik jis jaučiasi galįs dirbti. Yra aprokuojama, kad del kiekvieno vyro, esančio karės lauke reikalinga dešimts vyrų namie, kurie jį paremtų. Tas reikštų pramoninę armiją dešimts kartų didesnę negu toji ant fronto. Todel jei pramoninės armijos nariai neatliks savo dalies, tai armija ant fronto mažai ką galės nuveikti.

Kai kur dar viešpatauja nuomonė, buk visi šauksmai padidinti anglies pagaminimą paeina iš kompanijų, kurios buk nori daugiau pasipelnyti. Bet tas yra toli nuo teisybės. Padauginimas anglies yra reikalingas karės išlošimui. Kompanijos rupinasi patenkinti valdžios reikalavimus, bet be darbininkų pagalbos ir pritarimo jos nieko negali padaryti.

Žmogus, kuris nenori pasisteng ti padidinti anglies pagaminimą yra pramoninės armijos „slackeriu." Jis išduoda tą vyrą, kuris ten ant fronto rizikuoja viskuom del laimės likusių namie.

KAIP TĖVYNĖ LIETUVA GALI BUT LAISVA IR NEPRIGULMINGA.

Ar Tamista norėtumei, kad mųsų Tėvynė-Lietuva nepriguletų daugiau nei Rusijai, nei Vokietijai, nei Lenkijai

Ar norėtumei, kad Lietuva tapt ų laisva, savistove viešpatyste taip, kaip Švedija, Norvegija, Šveicarija arba kitos savistovės viešpatystės?

Ar norėtumei, kad Lietuva tapusi laisva, turėtų savo lietuvišką valdžią, lietuviškus teismus, lietuviškus pinigus ir viską lietuviškai, kaip savistovės Lietuvos viešpatystė, į kurią Tamista galėtumei liuosai grįžti kada nori ir tenai savo gimtinėje šalyje su savo giminėmis, draugais ir kaimynais gerėtis laisve?

Taip, Tamista nori, ir daug kitų gerų lietuvių to nori. Ir jeigu kas nors užtikrintų, kad yra galima tai padaryti, Tamista gal but, nepasigailėtumei pusę savo viso turto ant to atiduoti, kad tiktai musų Tėvynė-Lietuva butų laisva.

O ar Tamista patikėsi, kad tą viską galima padaryti, kad Lietuva butų laisva, savistovė viešpatystė? Taip, galima.

Reikia tiktai, kad diduma lietuvių susiorganizuotų ir to reikalautų, o Lietuva taps laisva viešpatyste?

Kada karė pasibaigs ir prasidės taikos derybos tarp visų kovojusių viešpatijų, tai jeigu tada diduma lietuvių jau bus susiorganizavę į vieną tvirtą ryšį, rei kalaujantį Lietuvai laisvės, tai kitos viešpatystės, vedančios taikos derybas, neišdris lietuvių ignoruoti, bet noroms-nenoroms turės jų reikalavimą svarstyti ir vienaip ar kitaip juos užganėdinti, kad turėti juos savo draugais. Jeigu lietuviai nesusiriš į minėtą tvirtą ryšį ir stovės taip, kaip iki šiolei stovėjo, tai apie Lietuvos laisvę nereikia nei sapnuoti. Nieko iš to ne bus. Bet jeigu diduma lietuvių susiorganizuos ir reikalaus, tai galima užtikrinti, kad Lietuva taps laisva viešpatyste.

Kokiu budu butų galima didumą lietuvių suorganizuoti į vieną tvirtą ryšį?

Jokiu kitu budu negalima, kaip vien per gerą tautišką dienraštį. Geras tautiškas dienraštis, su keliais mėnesiais pasieks lietuvių didumą, o toji diduma bus tai stiprusis lietuvių ryšis, reikalaujantis Lietuvai laisvės.

Tuom tautišku dienraščiu bus dabartinė „Lietuva," kurios siekis buvo, yra ir bus, reikalauti, kad musų Tėvynė taptų laisva, savistove viešpatyste. „Lietuva" manę virsti dienraščiu rugsėjo (September) 2 d. šių metų. Dienraštis reikalauja didesnės vietos, daugiau mašinerijų ir tris syk daugiau darbininkų, ant ko reikia gatavų pinigų $20,000 Iki rugsėjo 2 d. š. m. „Lietuvos" leidėjai neturi tokios didelės kruvos pinigų ir todel jie su pritarimu žymesnių Chicagos lietuvių, padidino korporacijos kapitalą ant $20,000 ir išleido ant to šėrus po $10.00 kožną, kad išpardavus šituos šėrus surinkti reikalingus $20,000 ir rugsėjo 2 d. išleisti pirmą numerį „Lietuvos" dienraščio.

Dabartinė „Lietuva" turi 5,000 skaitytojų. Mes kiekviename „Lietuvos" numeryje kviečiame, kad kiekvienas paimtų bent po 1 šėrą ir jeigu kiekvienas skaitytojas tą padarytų, tai jau senai butume turėję visą reikaliugą sumą ir dienraštis jau butų beeinąs. Geri lietuviai išgirdo musų balsą ir tuojaus pirko po šėrą, kiti po kelis ir keliolika, bet ne visi. Iki šiol turime dar tik 1,200 šėrų. Truksta dar 800 šėrų dienraščio pradėjimui, o laikas jau labai trumpas, tik pora savaičių. Todel malonus Tamista, jeigu nori, kad musų Tėvynė-Lietuva taptų laisva ir nepriklausytų nei Rusijai, nei Vokietijai, nei Lenkijai, tai privalėtut pagelbėti mums padaryti laikraštį „Lietuvą" dienraščiu, o šitas dienraštis suorganizuos didumą lietuvių į vieną tvirtą ryšį, kurio vardu mes galėsime išreikalauti musų Tėvynei laisvę nuo galingesniųjų viešpatysčių laike taikos derybų. Prisiųsk pinigus nors ant 1 šėro (kaina tik $10.00). Paprašyk ir savo draugų, kad ir jie siųstų nors ant 1 šėro kuogreičiausiai, kad 2 dienoj rugsėjo mes jau galėtume dienraštį išleisti tarp lietuvių.

Del $10.00 Tamista nepavargsi, o tuomi pagelbėsi mums išleisti dienraštį pažadėtoj dienoj, o dienraštis pagelbės iškovoti musų Tėvynei laisvę, kurios Tamista netik už $10., bet nei už milijonus dolarių nenupirksi, o tavo šitie $10.00 indėti į dienraščio šėrą pagelbės iškovoti Lietuviai laisvę ir dienraščio šėras, jei gu visi toliaus dienraštį remsime, gali netik gerą procentą uždirbti, bet ir vertėje pakilti.

Esame tikri, kad Tamista nepaniekinsi šito musų prašymo, bet busi prielankus ir prisiųsi pinigus nors ant vieno šėro, kurio kaina yra tik $10.00.

Su pagarba ir tėvyniška meile,

„Lietuvos" dienraščio rengėjai.
814 W. 33rd Str., Chicago, Ill.

LIETUVOS NEPRIGULMYBĖS FONDO ATSKAITA
(Už Birželio mėnesį, 1918 m.)

Honolulu, H. I. — Jonas Kula-kauskas, per A. B. Strimaitį $5.00

Honolulu, H. I. — Vincas Stepulis, per A. B. Strimaitį $5.00

Chicago, Ill. Pteras Sinušas, per A. B. Strimaitį, prisirašo prie „1,000 po $10.00" dabar įmoka už pusę metų — $5.00.

Pittsburgh, Pa. Jonas Kazlauskas, per A. B. Strimaitį $25.00

Gary, Ind. 242 kuopa SLA. prisiuntė J. Kamandulis, per A. B. Strimaitį — $15.50.

New Britain, Conn. M. Valukonis, per A. B. Strimaitį, memorialo išleidimui; aukavo: šv. Jurgio ir Šv. Andrejaus Draugystės po $5.00; Brolių Lietuvių Ukėsų Klubas — $3.00; draugai sudėjo — $2.50; viso — $15.50

New Brunswick, N. J. per A. Petrila, aukavo šiaip: po 2 dol. — A. Petryla, J. Pakalniškis, J. Globis; po $1.50 aukavo: J. Bernotavičius, B. Lenkšas; po 1 dol. — B. Pocienė, M. Straukienė, A. Blaževičius, J. Gedvilas, J. Barzda, A. Liekis, S. Pocius, K. Kauneckis, A. Žilaitė; prisiųsta per A. B. Strimaitį, viso — $18.00.

Camp Devens, Ayer, Mass. — Mėnesinė mokestis nuo kareivių: Pranas Tiškinas — $2.00, Juozas Butnoris — $1.00 ir Vincas Zuvišas — 1.00. viso — $4.00.

Lawrence, Mass. per J. Sekevičių, aukavo: O. Ramanauskienė — $2.00; po $1.00 — J. Večkys, K. Norkus, J. Indėlas; aukos buvo surinktos siuntimui delegato į SLA. Seimą, bet delegatas nevažiavo, tad aukautojai pinigus skiria Fondui. Viso prisiųsta — $5.00.

TMD. Seimui prisiuntė Dr. K. Drangelis — $10.00.

Clinton, Ind. dalis pelno nuo T. Račiuno vakaro, 2 d. birželio, per pasidarbavimą J. Skinderio ir A. Kazakevičius prisiuntė J. Skinderis $7.00

Philadelphia, Pa., laike SLA. seimo aukavo:

SLA. 54 kp. New Britain, Ct. $5.00
SLA. 187 kp. ir pav. nariai 26.50
Šventakuprių Partija Broklyn, N. Y. $5.27.
B. Gramba, Ambridge, Pa. 2.00
M. L. Vasiliauskas ir J. Žemantaitis, Cleveland, O. 4.00
SLA. 87 kp. ir pavieniai nariai So. Omaha, Nebr. 12.50.
SLA. 1 kp. Edwardsville, Pa. 6.50.
L. M. D-jos Birutės Choras, Pittsburgh, Pa. 17.05
Dr. K. Drangelis, Chicago, Ill. 10.00
SLA. 105 kp. Dayton, Ohio 5.00
K. Kažemėkas, Waterbury Ct. 10.00
„Lietuvos" dienraščio Steigimo Komitetas, drauge su chicagiečių buriu — $75.00.
SLA. 3 kp. Elizabeth, N. J. 5.00
O. Paukštienė Pittston, Pa. 5.00.
A. Galinskas, Pittston, Pa. 10.00.
K. A. Makarevičius, New Haven, Conn. $5.00.
SLA. 142 kp. New Haven, Ct. 3.00
Jonas Tareila, Ansonia, Ct. 5.00

Suaukauta laike vakarienės Philadelphijoj, Pa. 2 d. birželio surengtos Seimo delegatams $115.00.

P. Mikolainis, prisirašo prie „1,000 po $10.00" — $10.00

Worcester, Mass. laike Dr. J. Šliupo prakalbų, 23 d. birželio prisiuntė p. M. Paltanavičius $88.45

Rochester, N. Y. 15-tas L. N. Fondo Skyrius per J. J. Žilį: prižadėjo mokėti po 5 dol. kas metas V. Stanis ir užmoka 5 dol. už 1918 m.; po 1 dol. prižada mokėti kas mėnesis J. J. Žilis ir užsimoka už birželio mėn.; prie „1,000 po $10.00" prisirašo P. Petronis ir K. J. Semaška ir abu inmoka po 1 dol.; A. Voltas prižada mokėti po $5.00 kas metas ir inmoka 1 dol.; N. Juodviršis prižada mokėti po 50c. kas mėnuo ir inmoka 50c.; po 25c. prižada mokėti ir inmoka: A. Usevičius, A. Saveikis, D. Jokšas, V. Pratavičius, P. Vilaniškis, A. Novikas ir J. Gudinavičius; po 10c. prižada mokėti kas mėnuo ir inmoka 10c. P. Bugailiškis; birželio mėn. mokestis prisiuntė J. J. Žilis — $11.35.

Rochester, N. Y. 15-tas L. N. F. Skyrius paėmė Liet. Neprig. Fondo markučių už $5.00.

Washington, D. C. Adanias Makaras prižadėjo mokėti kas mėnuo po 5 dol. užmokėjo už birželio mėnesį 5.00

Viso inplaukė Fondan birželio mėnesyje 561.62

Pinigų buvo Fonde, pagal paskutinę atskaitą $5,263.98

Viso pinigų yra — $5,825.60
Imokėta, kaip parodo paskutinė atskaita $5,431.61

Isviso suplaukė į L. N. F. 11,257.21

P. Jurgeliutė,
Liet. Neprig. Fondo sekretorė
307 W. 30th Str., New York City.

VALGYK VISKĄ KĄ MĖGSTI!

Bet turėk visuomet savo naminėje aptiekėlėje ir gydytojaus formoje saldainių

PARTOLA

Partola valo krauja ir skilvį, ir jai skilvis užterštas, blogai virkšlena, jei turite galvos skaudėjimus, tuomet suvalgykite 2 ar 3 saldainius Partola ir sekantį rytą atsikelsite lipnai sveiku žmogumi.

Partola turi gardų skonį. Gerai žinoma visiems: vyrams, moterims ir vaikams.

Partola apdovanota auksiniais medaliais ant visasvietinių parodų. Didelė jos dėžė prekiuoja tik 1 dolarį. 6 dėžės už $5.00. Šiandien užsisakykite.

VELTUI

Graži ir naudinga dovana kiekvienam, kuris prisiųs užsakymą kartu su šiuomi paskelbimu. Laiškus ir pinigus adresuokit į

APTEKA PARTOSA
160 Second Avenue
New York, N. Y. Dept. LI.
(51)

UŽGANĖDINIMAS ANT PUSANTRŲ METŲ ARBA PINIGAI ATGAL

Puikus rankoms siuvimas. Gali pasirinkti iš daugelio šaunių ir dailių materijų ar tai gražiam apsirėdymui ar taip nešiojimui.

Jokių ekstra mokesčių — Mes apmokame ekspresą.

Jokių akies dumimų šiame pasiulyme nėra. Nereikalaujame nei vieno skatiko ekstra už nieką. Mes net apmokame persiuntimą ir ekspresą.

DOVANAI paauksuota SAGUTĖ

Duodame šaunią sagutę atlage nešioti su pirmu užsakymu, idant parodyti, jog esate musų reguliariu pirkėju. Prašyk greičiaus, nes jų skaičius apribuotas.

Nesiųsk pinigų — Piniginiai pelnai

Jusų draugai tuoj pyks pamatę musų pigias kainas. Musų agentai uždirba po $75 ant savaitės liuosalaikiu. Tą ir Jųs galite lengvai padaryti. Atrašyk greitai reikalaudamas naujo DIDELIO sampelio pasirinkimui ir musų pastebėtino dovanai pasiulymo. Atlik tą DABAR.

CHICAGO TAILORS ASSOCIATION
Dept. B495 515 S. Franklin St.
Chicago, Ill.

Severos Gyduoles užlaikė šeimynos sveikatą.

Nesveikos Moterys

neprivalo dėti niekais tų skausmų, dieglių, gėlimų, netikslumų ir nesveikumų, kuriais jos taip dažnai serga. Nėra reikalo sirgti, ar turėti, šitas kliutis. Prašalink jas iš pat pradžios. Vartok gerai žinomą vaistą moterims ir merginoms, imk

Severa's Regulator

(Severos Regulatoriją). Jis yra puikum stiprintoju ir vaistu nuo moterų ligų. Jis veikia ramiai, greitai ir palengvina kaip bematai. Jame nėra nieko kenksmingo sveikatai. Kiekviena moteris turėtų jį išmėginti. Kaina $1.25 bonkai, gaunamas visose aptiekose.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI

1) **Klausimas.** — Kas yra Galicija? Ar joje vien tik lenkai gyvena? **B—za.**

Atsakymas. — Galicija iki šiol buvo po Austrija. Senovėje tai buvo neprigulminga karalystė, neprigulminga net nuo Lenkijos. Viso Galicijoje yra apie 7 milijonai gyventojų, kurių didžiuma (55 nuošimtis) lenkai. Kiti gi gyventojai, tai rusinai. Nemaža yra ir žydų. Vokiečių labai mažai, nors jie bando lošti rolę. Rusinai gyvena rytinėje Galicijos dalyje, lenkai vakarinėje. Lenkų miestas Krokava, o rusinų Lvovas arba Lembergas.

Paskutiniu laiku ir rusinai ir lenkai labai smarkiai emigravo į Suvienytas Valstijas, vienok Galicijos gyventojų skaičius nesumažėjo.

2) **Klausimas.** — Kas tai yra „Kirieleison" ir „Kristeleison." Juk lietuviai nuo 300 kartojame maldose tuos žodžius, o nežinome ką tai reiškia? **Mrs. Ostrow.**

Atsakymas. — Tie abudu žodžiai yra graikiški. Jie įvesti į lotinų kalbą, kaip kad daugelis svetimtautiškų žodžių yra įvesta lietuvių kalbon. Pirmąjį žodį išvertus lietuvių kalbon reikštų: „Viešpatie susimylėk," o antrasis lietuvių vertime skamba: „Kristau susimylėk." Šie žodžiai vartojami laike mišių ir nuo šių žodžių net pirmutinė mišių dalis vadinasi tuom pačiu vardu. Šiaip gi tie žodžiai gana tankiai vartojami netik katalikų, bet ir apskritai krikščioniškųjų bažnyčių maldose.

KYLA NUŽUDO 7,000 KASMET

Kasmet septyni tukstančiai žmonių yra pakavoti ir jų mirties sertifikatai pažymėti „Kyla." Kodel? Todel, kad nelaimingieji nesirupino savimi, arba rupinosi tik ligos ženklu (ištinimu) visai nekreipdami domos į ligos priežastį. Ką pats darai? Ar nesirupini apie save nešiodamas raištį, prietaisą ar kaip ten vadini? Geriausiame atvejyje raištis tėra liglaikinė pagalba — netikęs ramščius atspirti griunančią sieną — ir nuo jo negalima laukti jokio kito veikimo kaip tik to, kurį atlieka paprastas mechaniškas ramstis. Rajščio viržėjimas sulaiko kraujo sravenimą, nuvogdamas nuo pavargusių raumenų tą, ką jie užvis labiaus reikalauja — maisto.

Bet mokslas atrado kelią ir kiekvienas nuo raiščio kenčias yra kviečiamas dovanai išbandyti jį savo namuose. PLAPAO budas be abejo yra moksliškiausias, nuosakiausias ir sekmingiausias savęs gydymui nuo kylos, kokį pasaulis matė.

PLAPAO PADUŠKAITĖ kuomet prilimpa arti prie kuno negali nusmukti ar pasitraukti iš vietos, ir, todel negali nei erzinti nei spausti. Ji minkšta kaip aksomas, lengvai dedama, ir nebrangi. Gali ją naudoti ir miegant ir dirbant. Jokių saistų, dratų, ar sagučių prie jos nėra.

Išmok taip užglausti patrukimo skylę kaip gamta liepia, idant kyla NEGALĖTŲ nusmukt žemyn. Prisiųsk savo vardą tuoj **Plapao Co. Block 3057, St. Louis, Mo.** del dovanaus PLAPAO išbandymo ir reikalingų tam informacijų.

NEPAVYKES MERGAVIMAS

Rašo Šarunas

(Tąsa)

Mergelė, patyrus, kad bernelis ją tikrai ir karštai myli, atkelia vartus ir nuramina jį:

Nemarkatnuoki, berneli,
Rytoj dienelėj
Sraujam vėjelyj
Sudžiovinsi rubelius.

Naktis greit prabėgo. Bernelis ėmė rengties namo ir sako:

Jau išaušo aušrytėlė,
Užtekės saulelė,
Pasakyk man, panytėle,
Ar tu busi mano?

Panelė nieko nesakė, tik užprašė atjoti kitą subatvakarį. Ir ji jau mylėjo, todel gana liudnai bernelį paleido:

Smutni mano panelė,
Per langą žiurėjo;
Užprašė bernužėlį.
Užprašė dobilėlį:
Atjok berneli mano,
Subatos vakarėlį.

Bernelis, žinoma su mielu noru išpildė netik tą prašymą, bet ir daugelį panašių. Taip, kad neužilgo žmonės ėmė stebėtis:

Oi, čėsas, čėsas!
Per žalią girelę
Kas pramynė tuos takelius
Pas jauną panelę?

Bernelis, žinoma, tik (sau) juokėsi:

Širmasai žirgelis
Jaunasai bernelis, —
Tai pramynė tuos takelius

Bet tėvui ėmė nepatikti tokie sunelio jodinėjimai ir dumojimai apie meilę, nes tuomi baisiai gaišinosi ukės darbai. Juk jis sunų ne dykaduoniautų užaugino, bet kaipo savo pagelbininką. Bet sunus, meilės pagautas, jau nebežiuri nieko:

Barė mane matutė
Ir senas tetušis,
Kad aš myliu panytėles.

Kad ir jųs kalbėsit,
Kad ir netylėsit,
Oi myliu, myliu, ir mylėsiu!

Visgi neapsikęsdamas tėvų išmėtinėjimų, o gal ir kaimynų bei brolių ar seserų pajuokimų ir pasišaipymų, bernelis ima kalbinti panelę eiti už jo. Visaip jis ją vilioja:

Oi, panele, panele
Nebijok sodžiaus bernelio:
Nedirbsi sunkaus darbelio.
Visas tavo bus darbelis
Ant langų augint kvietkeliai.
Po stiklo langu sėdėsi,
Kaip kiti eina, žiurėsi.

Ir koki dar eina:

Eina visi prisipłukę,
Sudulkėję ir surukę.

Panelė net laukų darbų nedirbsianti:

Kalne rugelių neriši,
Pakalnėj linelių nerausi
Lankoj šieno negrėbsi.

Vietoj to:

Svirne riešutėlius gvaldysi,
Sodne obuolėlius lasysi
Bei bitutėles ganysi.

O žinote koks puikumas jo svirnų bei sodų? Tik paklausykite kaip juos apipiešia:

Svirno durelės
Žaliai malevotos
Sodno takeliai
Žaliai risavoti.

Žodžiu sakant, panelė gyvens it bajoro žmona:

Anksti rytą nesikelsi,
Vėlai vakarą negulsi.
Neisi pėščia ant bažnyčių
Nenušalsi sau rankyčių.
Nevaikščiosi ilgų kelių,
Nepripluksi sau kojelių.

Bet ji, kaipo mergina, drovisi taip jau umai priimti bernelio ranką ir todel sako:

Tai ne mano valia;
Tai matutės valia.

O paskui, kad dar pabandyt bernelio meilės laipsnį, priduria:

Dabar tu sakai,
Kad panelė graži;
O paskui sakysi,
Kad pasogai maži.

Čia bernelis šoksta prisiekuoti, kad taip nebusią:

Ok, Dieve mano, ok Dieve!
Man pasogai tavo — tu pati;
Kaip ant dangaus žvaigždė,
Taip tu man graži!

Bet matomai, bernelis buvo kur nors pasigyręs apie savo meilę, ar papeikęs savo panelę. O gal ir pikti žmonės liežuvį pakišo. Kaip ten nebuvo, bet kartą atjojęs, jis išgirsta sekančius, lyg pašaipos, žodžius ant kvietimo eiti šliubuotis:

Berneli, berneli, balamutėli,
Kam tu vesi mane našlaitėlę?
Da yra už mane gražesnių,
Už visą pulkelį patogesnių.

Bernelis pasijunta gal kaltu už liežuvio netūrėjimą už dantų ir pagyrimą kitų mergelių. Jis greitai užklausia:

(Tolians Bus)

...avo dau...

Didžiausias paskolas duodame visame Brooklyne

Doudam Lietuviams ant Deimantų, Laikrodėlių ir šiaip visokių auksinių daiktų. Taipgi ir ant visokių drabužių.

M. Bruckheimer Sons.

705 Grand St. near Graham Av. Brooklyn, N. Y.

Telephone 3438 Stagg

Naudokitės iš Progos Šiame Momente.

Savo centais ingykite nuosavą maistą. Mes turime ant pardavimo Farmų nuo 10 iki 25,000 akrų kur geriausios žemės su trioboms ir gyvuliais, prie miesto, girių ir vandenų.

Su mažu įnešimu ir lengvu išmokėjimu.

Pasarga. — Savo kostumieriams tereinų tikietus atmokam.

Budavojame, perkame ir parduodame namus, farmas, lotus, krautuves ir dirbtuves. Išrendavojame.

Su visokiais reikalais kreipkitės prie musų, o busit teisingai aprupinti.

A. B. ZINIS REALTY CO.

420 Lorimer Str., netoli Grand St. Brooklyn. Tel. 3929 Stagg.
458 Grand Sar., Brooklyn, N. Y. Tel. 3837 Stagg.
Ofiso valandos: — nuo 8 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Tel. 4428 Greenpoint.
DR. J. WALUKAS
VALANDOS:
nuo 8 iki 10 iš ryto
nuo 1 iki 3 po pietų
nuo 6 iki 8 vakare
Nedėliomis pagal sutarimą.
69 SO. 3rd ST., BROOKLYN, N.Y.

Telephone 1537 R. Elizabeth.
DR. A. BACEVYČE
Gyvena Elizabethport'e, N. J.
161 Franklin st., kampas Second st.
Ligonius priima:
ryto nuo 8 — 9. po pietų nuo 1 —
Ryto nuo 8 iki 9 val.
Po pietų nuo 1 iki 2.30.
Vakare nuo 6 iki 8 val.

Tel. 595 Greenpoint
Dr. J. S. Message (Misevičia)
270 Berry St., Brooklyn, N.Y.
Specialistas širdies ir plaučių ligų. Office Hours:
8–10 a.m., 12–2 p.m., 6–8 p.m.

Tel. Orchard 1374
RUSKAS-LIETUVIŠKAS DAKTARAS
L. CHERUGAS
39 St. Marks Pl., 8-th St. & 2-nd Ave. New York, N. Y.
Po pietų 1-3, vakare 6-7:30

PIRMAS LIETUVISKAS
Fotografistas ir Maliorius
Geras darbas.
Vidutiniška čienia
C. BENSON,
123 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

JUSŲ PRIESAI

Didžiausias vargas vasaros laike, jeigu žmogus per dieną sunkiai nusidirbęs, o nakties laike negali gerai pasilsėti per blakes, bambatierius, vuodus ir kitokius vabalus. Prisiųsk porą stampų, o aplaikysi informacijas kokiu budu lengvai galima tą išnaikinti su naujai išrastais vaistais.

K. C. DAUGMAN
120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

PIRKITE KARĖS TAUPYMO ŽENKLELIUS

W.S.S.
WAR SAVINGS STAMPS
ISSUED BY THE
UNITED STATES
GOVERNMENT

Geriausias budas dėl ištrinimo
Neturi stokuot nei viename name
D-ro Richter'io
PAIN-EXPELLER
Jau nuo 50 metų yra vienu iš numylėtų naminių budų pas letuvnikus ir visame pasaulyj.
Tikras tiktai su pažymėta marke „IKARA"
35c. ir 65c. butelukas visose aptiekose arba stačiai nuo
F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington Street, New York, N. Y.

Telephone 1331

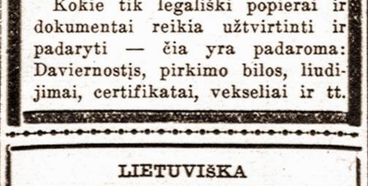

Nik. P. Zelwis
Lietuviškas graborius.
Abalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, vestuvėms ir krikštynoms
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street,
Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

LIETUVIŠKAS
Fotografistas ir Maliorius
Geras Darbas ir visiems Prieinama Prekė
J. STOKIS
177 Nassau Str.,
kampas Bridge Str., Brooklyn, N. Y

NOTARIJUS
(Rėjentas)
JUOZ. O. ŠIRVYDAS
120 Grand St., B'klyn, N. Y.
Kokie tik legališki popierai ir dokumentai reikia užtvirtinti ir padaryti — čia yra padaroma: Daviernostis, pirkimo bilos, liudijimai, certifikatai, vekseliai ir tt.

LIETUVIŠKA RESTAURACIJA
Švariai užlaikoma, greitas ir prielankus patarnavimas
Atvažiavę svečiai iš kitų miestų ir vietiniai atsilankykit, o gausite puikius valgius, kokių tik kas pareikalausite. Priegtam užlaikau puikius kambarius nakvynei, kaip vietiniams taip ir atkeliavusiems iš kitų miestų. Kreipkitės po šiuo adresu: —
MRS. FR. ZOSTAUTAS
120 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Sveikatos Apsauga.

Didžiausias žmogaus turtas — tai sveikata. — Kiekvieno prielermė yra stengtiės apsaugoti savo sveikatą. Pavojingiausios ligos — tai vidurių bei skilvio ligos. Šitos ligos prasideda nuo įvairių priežasčių, o jų išsivystymas laipsniškai siekia nuo paprasto ir trumpo užkietėjimo iki sunkių ir pavojingų ligų.

Visad yra svarbu palaikyti nor mališką vidurių veikimą. Tą geriausiai galima pasiekti su tikrąja Vinco Daunoros Trejanka arba Trejomis Devyneriomis, nes tai yra ištikimiausias vaistas nuo vidurių bei skilvio ligų.

Kaina dėžutės su prisiuntimu 50 centų. Reikalaukite šiuom adresu: V. J. Daunora, 229 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y

Tel. 2320 Greenpoint —:::— Telephone 7807 Main
GRABORIUS
JUOZAS GARŠVA

Mano firma gerai atlieka sekančius darbus: Išbalsamuoju ir laidoju mirusius ant visokių kapinių. Pagrabus paruošiu nuo paprasčiausių iki prakilniausių. Parsamdau karietas laidotuvėms, veselijoms, krikštynoms ir kitiems pasivažinėjimams.
Viršuj minėtais reikalais kreipkitės pas mane, o busit užganėdinti.
144 NORTH 5th STR. OFFISAI: 264 FRONT STR.
BROOKLYN, NEW YORK.

NORĖDAMAS GAUTI GERUS CEVERYKUS
eik visada pirkti pas ŠIMANĄ POCIUNĄ. Čia gausi Čeverykus gerų išdirbysčių, kaip W.L.DOUGLAS EMERSON ir kitų. Reikalaudamas užeik

S. POCIUNAS
127 Grand St., kampas Berry Street, Brooklyn, N. Y.

— NEPAMIRŠKIT —
Tautiško Namo,
Extra, parankiausia Salė veseilioms, Baliams, Teatrams ir mitingams.
Skanus užkandžiai ir nakvynė.
A. RAZUTIS
101-103 Grand Str. Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint

Telephone 3076 Stagg.
HERMAN APELER
UZEIGA
Puikus užkandžiai ir geri Cigarai
398 GRAND STREET
kampas Rodney st. B'klyn, N. Y.

PAILSAI
GEROVĖS BEJIEŠKODAMS
Nenusiminkl Gerovė gyvena ant augšto kalno. Ten ją rasi, jeigu geru keliu prie jos eisi.
Laikraštis "Lietuva" gerais pamokinimais ir teisingomis žiniomis nušvies ir palengvins tau tą kelią prie tavo gerovės. Tik pamėgink ji skaityti. *Kaina metams* $2.00; *pusei metų* $1.00. Vieną numerį gausite pasižiurėjimui UŽ DYKĄ, jeigu tuojaus atsiųsksit
"LIETUVA"
814 W. 33rd St. Chicago, Ill.

DIRVA
Didžiausis ir naudingiausis laikraštis.
Neužsiima barnėmis nė polemikomis.
Talpina daug žinių.
Talpina daug mokslišku ir pamokynančių straipsnių.
"DIRVA" verta skaityt kiekvienam lietuviui ir lietuvei.
Tik $2.00 metams.
Kanadoj ir Mexikoj $2.50.
Kitose salyse $3.00.
Ant pažiuros vienas No. Dykai.
„DIRVA"
2004 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO

BALTIMORE, MD. LIETUVIU AMERIKOS ATLETŲ KLUBO VALDYBA
Pirm. Jonas Alyta, 639 W. Lombard Str.
Vice-pirm. Aleks. Jenusis, 859 Hollins Str.
Prot. rašt. Vaclavas Višeris, 822 Hollins Str.
Fin. rašt. Pranas Ginkus, 822 Hollins Str.
Kas. Juozas Milunaitis, 855 W. Lombard Str.
Susirinkimai buna laikomi po 1-mai ir 5-tai utarninkais žėdną mėnesį L. A. A. Klubo salėje, 539 Columbia Av.
Telephone St. Paul 8076

JONAS KULBOKA
Visu Draugas
291 Wythe Ave.
Kampas So. 1-st Str.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. 279 Greenpoint.

SAULĖ
THE SUN.
Du-kart nedėlinis laikraštis smagiausias lietuviškas laikraštis visame pasaulyje.
IŠEINA kas Utarninkas ir Pėtnyčia
PRENUMERATA KAŠTUOJA
Amerikoe: —
Ant viso meto $2.50. Ant pusės metų $1.25.
Europoje: —
Rusijoje ir Lietuvoje $3.50. Anglijoje ir Skotlandijoj 15 shil. Prusuose 15 markių.
☞ Priegtam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.
— Adresuokite: —
W. D. BOCZKOWSKI & CO.
520-522 W. South Al.
MAHANOY CITY, PA.

Bell Phone Dickinson 3995 M.
Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.
Ofiso Valandos;
Nuo 9 rito iki 5 po pietu
Vakarais, Ketverge nuo 6 iki 9 P.M.
Nedėliomis iki 4 po piet.

T. M. D. REIKALAI

ĮSTEIGIMAS VIEŠOJO KNYGYNO VILNIUJE.

Karė visgi artinasi prie galo ir jos pabaiga jau nepertoliausiai. Lietuva be jokios abejonės gaus laisvę. Čia ir kįla klausymas, kaip mes tą laisvę patiksime. Ar gal jau gavę laisvę tuom ir pasiganėdinsime? Niekados! Laisvi budami turėsime kilti, kad susilyginti su kulturiškomis tautomis. O pakilti galima tiktai per apšvietą.

Didžiausias apšvietos, mokslo ir žinių sandelis, tai knygynas. Lietuva turės įsitaisyti knygyną, kuriame turės tilpti šimtai tukstančių įvairiausių knygų, žemlapių, rankraščių. Didelio knygyno įsteigimas, tai vienas svarbiausiu reikalų, jo apeiti negalima.

Štai pereitasis Susivienijimo Lietuvių Seimas pakėlė tą klausimą, pakėlė, bet ant nelaimės tas klausimas likosi tik ant popierōs ir juomi daugiau niekas nesirupina. Pakėlė savišalpos organizacija, o mums Tėvynės Mylėtojų Draugijai tas klausimas turi dar labiau apeiti, nes musų draugija yra kulturinė draugija ir jai tas reikalas turėtų pirmiausiai rupėti.

Taigi pradėkime darbą. Bet kaip? Pirmiausiai reikia sudaryti visiems lietuviams bendrą įstaigą, komitetą, kuris užsivadintų Lietuvos viešojo knygyno komitetu. Tokis komitetas neturėtų buti kontrolėje vienos, kurios nors organizacijos ar srovės, bet visų organizacijų ir visų srovių. Ar gali rastis nors vienas žmogus, kuris galėtų pasakyti, kad negalimas tokis knygynas tarpsrioviniai steigti? Negali! Nes knygynas visiems lygiai reikalingas, visoms srovėms, visoms partijoms. Kiekvienas žmogus knygyne ras sau medžiagos. Juk tokiame knygyne rasis visoki lietuviški raštai, koki tik išėjo kada nors. Apart lietuviškų rasis dar ir svetimtaučių kalbose svarbesni raštai. Tikras knygynas ne gali buti sriovinių. Jei jis tokiu butų, tai neatsiektų savo tikslo.

Surinkti knygas, ypač seniau išleistas nelengvas daiktas, tam reikalingas laikas, pasišventimas ir turtas. Pakėlėme tą klausimą ir jei juomi nesirupinsime, tai ir liksime be nieko.

Prie tokio knygyno steigimo turėtų buti laikinai bent čionai prikergtas ir archivas. Juk ant kiek žinoma, tai senesnėse laikraščių redakcijose, kaip „Vienybėje Lietuvninkų" ir „Lietuvoje" yra daugybės medžiagos iš musų tautinio atbudimo. Čionai juk yra laiškai Kudirkos, Vištaliaus, Basanavičiau, Mačio, Vaičaičio ir daugelio kitų. Ta medžiaga sudėta kur kampe pelyja, o vienok ji turi labai didelę svarbą. Ypač jos gali daug buti „Vienybėje Lietuvninkų" kuri įsisteigė tik 3 metai vėliau po pradėjimui eiti musų pirmutinio laikraščio „Aušros". Joje savo laiku tilpdavo tų mus didelių žmonių raštai, tai ir susirašinėjimai su jais užsiliko. Vienu žodžiu reikia tuomi pasirupinti, juk ta visa medžiaga iš mus tautos atbudimo gali pranykti.

Mano nuomone, kad jei Sus. Liet. Amerikoje valdyba nepradės rupintis šiuomi reikalu, tai turėtų tą reikalą varyti TMD. Tai jos užduotis. Bet palikti tą be jokių pasekmių, tai didžiausias butų apskritai visų Amerikos lietuvių prasižengimas. Reikia tuojaus pradėti darbą.

Man labai įstabu, kaip kilo šis sumanymas, tai laikraščiai beveik praleido pro ausis, nieko nerašė. Nejaugi jie nemato svarbos tame klausime.

Tad kviečiu rišti šį klausimą. Pirmiausiai turi rupintis SLA. valdyba, nes jai tai paskutinis seimas įsakė. Ji turėtų sukviesti visų didžiųjų organizacijų, visų srovių atstovus, kad jie išdirbtų planus ir pradėtų darbą. Nejaugi geriau tingėti ir nieko neveikti.

A. M. Anskaitis.

Brooklyn, N. Y. — Labai svarbus TMD. kuopos susirinkimas įvyks 23 rugpjūčio L. Ukėsų Svetainėje, 803 Driggs Ave. Prasidės ant 8 valandų vakare. Visi nariai kviečiami susirinkti. Atsiveskite ir naujų prisirašyti.

Sekr. **U. Kriaučiuniutė.**

BE VAIRO

„Čia iškils kalnas, ten lyg praperša atsivers; žalsvas, tyras van duo vilnyse žaidžia.

„Laivas nesijrria priešakyn, nei atgal eina. Siubuoja jis sau tarp besiglėbiuojančių vilnių. Buvo ne laimė; jis neteko vairininko; jureivių neteko. Visuomet aukų alkanos, vilnis dabar džiaugiasi, blaško bejiegį laivą. Jos užbaigs savo nejaukų džiaugsmą, kuomet sutriuškins bevairį laivą į pirmą pasitaikiusią uolą. Kur link, laivužį, slenki. Kas pagalba tau bus?"

Taip tyrųs prie apšvietos troškimai, kaip žalsvas jurės vandužėlis, įvedė į musų gyvenimą **Tėvynės Mylėtojų Draugystę.** Vargas ją tvarstė, nekartą jai sunku buvo. Bet štai padangė pradėjo švist ir, rodėsi, giedri jos gyvenimo diena užstos, kaip varg šė ir vėl našlaitė tapo! Kas šiandien yra jos globėjai? Kur jos viršininkai, darbininkai? Tokis klausimas iš lupų į lupas pas T. M. D. narius pereina, kuomet pri simenama jos šiandieninį stovį.

Pereitame 32 numeryje „V. L." p. Šarunas nusiskundė apie dabartinius TMD. vargus. Suprantu, padoram tėvynainiui širdį suskaudo del TMD. vargų, tai ir atsiliepė į laikraštį. Tarp kitų ten-gi paminėjo ir Stapulionio neatsiliepimą šiame reikale. Kad pasakius ką nors šiuose labai svarbiuose musų garbingos organizacijos reikaluose už Stapulionį, tai negu tik tą, kad jis yra pasirengęs prideranėiai tarnaut šiai organizacijai, jeigu tik jos gerbiamoji vyriausybė teiksis Stapulionį apdovanot savo pakvietimu prie TMD. darbo.

Žinau, pereito TMD. seimo viršininkai pasijus nešioją savyje taip garbingos organizacijos pareigas, nes jie žadėjo organizacijai tarnaut, ir artimoje ateityje TMD. reikalai umai pasvirs naudingon draugijai pusėn. Ne! Jie nepaliks draugijos gyvenimo likimui. Jie bus su savo numylėta laimėje ir varguose.

M. Stapulionis.

GEROS PRIEŽASTIS

Jei gyduolė buvo žmonių mylima per 30 metų, tai turi buti tam geros priežastis, kad ligonis deda ant jos savo pasitikėjimą. Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Eliksiras turi tokį užsitikėjimą jau trečias desėtkas metų. Kodel? Todel, kad niekad neapvylia, yra skanus ir tuom patim laiku veiksmingas. Jis išvalo vidurius, paaštrina apetitą ir pagelbsti virškinimui. Visos pilvo negalės, užkietėjimas, neviršķinimas, išputimas, galvos skaudėjimai, nervišķumas, abelnas silpnumas ir tt. pranyksta jį vartojant. Musų obalsiu yra: Mes visados galime žiurėti jums į akis. Mes vartojam geriausius kartumynus šaknis bei geriausį raudoną vyną del Trinerio Amerikoniško Eliksiro. Todel jis ir turi tukstančius draugų. Kaina aptiekose $1.10. Trinerio Linimentas neturi sau lygaus. Pabandyk jį del raumatizmo, neuralgijos, strėnų skaudėjimo, niksterėjimų, tinimų ir tt. Kaina aptiekose 35 ir 65c., pačtu 45 ir 75c. Joseph Triner Co., 1333-1343 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.

KRASOS DĖŽUTĖ.

P. Mikolainis. — Gavome. Labai ačiu. Sunaudosime.

Tautininkas. — Ačiu sunaudosime.

Skyriaus koresposdentas. — Ačiu. Sunaudosime.

Lietuvis. — Nors dailiai rašote, bet negalėsime sunaudoti. Mes nemanome, kad ALTS. galėtų skilti iš priežasties tautiškų bolševikų, kaip tamista sakote. Indėjus Jusų raštelį, buti tiktai daug bereikalingų kivirčų, nors Jusų argumentacija didžiumoje teisinga.

Poetui iš Pennsylvanijos. — Dainos ant anglinių kalnų disonansu skamba. Negalėsime sunaudoti. Bandykite rašyti proza.

K—s. — Atsakysime „klausimuose ir atsakymuose.'

A. A. — Nei ištaisius netinka.

M. Stakėnas. — Ačiu. Gavome.

VOKIŠKOS KALBOS ŽODYNAS
tai yra praktiškiausias vadovėlis
Kaina su prisiuntimu 35c.
Pinigus siųskite stampoms
„VIENYBĖ LIETUVNINKŲ"
120 Grand Street, Brooklyn, N. Y

Ką Išrasti ?

Tai yra lietuviška knygutė išleista, kurioje yra apie 400 išradimų, kurie gali buti reikalingi, likosi išduoti ant reikalavimo ir del naudos LIETUVIŲ IŠRADĖJŲ. Iš knygutės dasižinosite kokį pelną išradimai atnešė ir dar gali atnešti Jeigu manote apie išradimus, tai rašyk šiandien Lietuviškai reikalaudamas knygutės, kurią išsiųsime DYKAI.

AMERICAN EUROPEAN PATENT OFFICES, Inc.
(V. L.)
256 Broadway, New York, N. Y.

LIETUVIŲ MUZIKOS KONSERVATORIJA
769 Broadway, So. Boston, Mass.

Vedama komp. Miko Petrausko nuo 15 d. rugsėo, reikalauja dvejų šimtų mokinių abejų lyčių. Didelis mokinių skaitlius reikalingas tam, kad prirengus daugiau muzikų, kurie čia, ar sugrįžę Lietuvon, galėtų pasekmingai dirbt dailės ir muzikos srityse sparnesnio pakėlimo Meno delei. Už mokslą mokestis nebus keliama.

VINCAS J. DAUNORA
APTIEKORIUS
SVEIKATA — LAIMĖ
TIKRA LIETUVIŠKA
APTIEKA
LIETUVIS PAS LIETUVĮ
229 BEDFORD AVE.
KAMPAS NORTH 4TOS GATVĖS
BROOKLYN, NEW YORK

DYKAI! DYKAI!

Aš ištraukiu dantis be skausmo ir veltui tiems, kurie duoda taisyti ir naujus indėti.
Visas darbas visiškai be SKAUSMO.
Ne kiekvienas dantistas moka apsieiti su dantimis sunkiam atsitikime, tankiai siunčia pas specialistą. Dr. Chas. Teschberg yra gerai žinomas kaipo specialistas ir įvairiuose atsitikimuose siunčiama pas jį. Ateik ir duok išegzaminuot. Informacijos dykai. Mano karunos ir tiltukai yra 22 karato čysto aukso su dubeltava apačia. Visas darbas gvarantuotas. Kainos prieinamos. Mokestis ant nedėlių. Gazas ir kokainas vartojamas pagal reikalą. Ofiso valandos: Nuo 9 A. M. iki 8:30 P. M. Pėnyčioms uždaryta. Nedėlioms nuo 9 A. M. iki 2 P. M.

DR. CHAS. TESCHBERG. D. D. S. Lietuviškas Dantistas
500 Grand Str. kampas Union Avenue, Brooklyn N. Y.
Kalba lietuviškai, lenkiškai ir rusiškai. Telephone Stagg 3698

Mokykis Francuzų Kalbos

Užsirašyk "Amerikos Lietuvį", kuriame rasi geriausių Raštų, Zinių, Juokų ir Eilių

Taipgi dabar ką tik prasideda Francuzų Kalbos Lekcijos, labai naudinga nors kiek Lietuviams su ta kalba susipažinti. Ypatingai jauniems, kuriems gal atseis Francijoj buti, visiems kareiviams naudinga užsirašyti "Amerikos Lietuvį" $2.00 metams.

"AMERIKOS LIETUVIS"
15 Millbury Street, Worcester, Mass.

REIKALINGI AGENTAI

DRAUGIJU ATYDAI!

STRUPAS IR KOMPANIJA

Mes išdirbam viską, kas tik draugijoms rėkalinga; t. y. visokius guzikučius, medalius, kukardas, veliavas, antspaudas ir t. t.,
Mes turim S. L. A., S. L. R. K. A. ir T. M. D. gatavų ženklelių pardavimui: auksiniai po $1.00, sidabriniai žiedai po $2.50, auksiniai žiedai, nuo $5.00 ir aukštyn, laikrodeliams kabučiai po $1.75.

Reikalaukite musu Katalogu šio adresu

STRUPAS & CO.
92 Warwick St. Newark, N. J.
33 John St. New York, N. Y.
Laiškus siuskite į Newark, N. J.

ŠV. JUOZAPO DRAUGYSTĖ RY. KA. UŽ. 22D SAUSIO 1910 M. DETROIT, MICH.

REIKALINGI AGENTAI

W. SLOMINSKA

MANO DIRBTUVĖ APDOVANOTA DVIEM MEDALIAIS

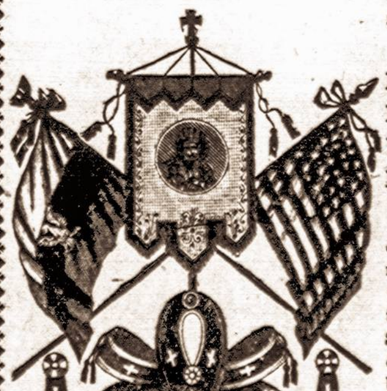

ant Kosciuškos Parodos už rupestingą ir artistišką išdirbimą

KARIUNŲ, ŠARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAZDŲ IR TAIP TOLIAUS

Turiu už garbę apreikšti guodotiniems kunigams ir guodotinoms draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daiktus PIGIAUSIAI, TEISINGIAUSIAI IR GERIAUSIAI, nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais ingijau geriausią praktiką ir del to galiu viską padirbti pigiau ir geriau negu kiti fabrikai. Su guodone,

W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.
Maker of Badges and Banners

M. Mierzwinskas

UŽLAIKO

Dvi Didelias BUČERNIAS,

kuriose galima gauti visokios MĖSOS užtaikomos pagal krajavą madą, kaip tai: Skilandžių, visokių Dešrų ir visaip padarytos Rųkintos Mėsos, Jaunų Parsiukų, Kumpių, Krajavų Taukinių ir Kudų Lašinių.

VISADOS ŠVIEŽIA MĖSA IR CYSTAI UŽLAIKOMA.

M. Mierzwinskas

125 GRAND STREET — 41 AVENUE A.
Kampas Berry Str. — BUČERNĖS — Kampas Third Str.
BROOKLYN, N. Y. — NEW YORK, N. Y.
Telephone 3359 Greenpoint. — Tel. 2174 Orchard

New Plaza Hall

Dvi DIDELĖS SALĖS DĖL BALIŲ, BENKIETŲ, YPATINGAI VESELIU IR LINKSMU VAKARĖLIU

PUIKUS KAMBARIAI MITINGAMS ARBA ŠIAIP VISOKIEMS SUSIRINKIMAMS IR T. T

A. Miller, Savininkas

121-31 Havemeyer Str., 265-267 So. 1st Str., 318-324 Grand Street
BROOKLYN, N. Y. Telephone 4437 Stagg

Wm. SHEDLOW'S ir KARL. LATUKAS Savininkai

VIENATINĖ SVETAINĖ

Galima užsisakyt Balliams, Mitingams ir Veseilioms, (vesturėms)

734-736—3rd Ave.
SO. BROOKLYN, N. Y.
Telephone 1295 South.

Kandroto Užeiga

Tinkamiausi Užeiga Del Lietuvių
126 Grand Street
Tel. 1490 Greenpoint — Brooklyn, N. Y.

ATEITIS savo skaitytojams duoda labai daug naudingų raštų apie žmonių sveikatą ir ligas, taipgi apysakų, juokų, eilių, paveikslų. Turi savo korespondentus visoje Amerikoje, taipgi Lietuvoje, Rusijoj, Vokietijoj, Francijoj, Anglijoj ir kt. "Ateities" kaina metams $2.00, pusei metų $1.00. Užsieniuose metams $2.50. Pasižiureti viena numeri siunčiame dovanai.

"Ateitis", 366 Broadway, So. Boston, Mass.

MINDOVE

(Historinis apsakymėlis jaunuomenei)

Iš Reutt'o vertė J. O. Širvydas.

(Tąsa)

— Vienok Lietuvos vyskupui reikėtų pagelbėti, — vėla pradėjo Otto. — Brolis Kristionas nusiguodžia, kad jam pagoniukščiai galvijus atiminėja ir dešimtinės nemoka.

— Aš jums, komture, — tarė Mindovė, — primenu žodžius iš popiežiaus laiško, rašyto Ordenui, kuomet priėmiau karaliaus karuną. Juk tėvas šventasis jums įsakė, idant su tais žmonėmis taip švelniai elgtumėtės, idant jie jokios sunkenybės nejaustų, ir nebudami jusų skriaudžiami tuo lengviau prie krikščionybės ir prie jusų, kaip vaikai prie savo tėvo, iš visos širdies priliptų. O kaip dabar Ordenas pasielgia su Prusais ir su Lietuviais? Kiek tai kas metas žmonių, jusų bekankinamų, pražusta?

— Nežinojau, čionai vykdamas, kad šitaip busiu priimtas, — kalbėjo komturas, nurodydamas, kaip jis įsižeidęs.

Bet Mindovė tarsi tų žodžių nei negirdėjo.

— Vėlgi pasakysiu: — karštai kalbėjo Mindovė, — kas gi tai yra, jeigu ne nauja prievarta, tasai popiežiaus įsakymas, kurį jųs pasistengėte iš jo išgauti įstojus savo naujam mistrui Burhartui von Hornhausen, ir kuriuomi yra draudžiama Lietuviams įsigabenti visokias reikmenis iš svetimų kraštų?... Jųs norite mano suvargusį kraštą visiškai sunaikinti!...

Matydami, jogei nieko nelaimės, paslai apleido Naugardėlį. Vienok komturas paspėjo pasimatyti su Ostapu ir priminė jam apie savo reikalus.

Neužilgo Vokiečiams išvažiavus, prie angos suveriamojo tilto naujas svečias sutriubijo.

Tai Liutavaras pribuvo. Jau nuo daugelio metų jis čionai nebuvo buvęs. Nors dažnai visur keliaudavo, bet į Naugardėlį niekad neužsukdavo.

Labai nudžiugo Mindovė seną draugą išvidęs, o tasai butinai reikalavo nuošaliai akis į akį pasikalbėti.

— Kunige ir viešpatie, — jisai sušuko, — argi tai tiesa, ką žmonės kalba, kad Vokiečiams visą Lietuvą padovanojęs?

Mindovė pakirdo.

— Ką sakai? — —jis suriko. — Ar aš Lietuvą Vokiečiams atidavęs?

— Taip, — kalbėjo Liutavaras, — ta žinia jau laksto po visą šalį. Ordeno paslai ką tik dabar čia buvo, ir jie važiuodami pakeliui žmonėms popierius rodinėjo. Jie sako, kad karalius Mindovė jeigu bevaikiu pasimirtų, tai visą Lietuvą, savo pavalduvės kraštą, užrašęs Ordenui. Ir jie sako, kad nuo šios dienos Ordenas jau ant visados Lietuvon atsikraustysiąs.

Mindovė pradėjo žingsniuoti iš vieno galo seklyčios į antrą.

— Nenumirsiu bevaikis! — jis šaukė. — Lietuvos karalius turi tris sunus.

— Neretai atsitinka, kad trįs broliai vieną dieną pasimiršta. — inkišo Liutavaras, — užtektinai auga giriose nuodingų žolių.

— Prakeikimas! — suriko Mindovė. — Tai taip jie nuo manęs išplėšia mano tautos širdį. O rasit jie ir apie mano sunų mirtį galvoja...

— Ir karaliaus pridėtą antspaudą žmonėms rodinėjo, — tarė Liutavaras.

Saikas kupinai prisipildė. Kaip Mindovė taip ir Liutavaras buvo persitikrinę, kad Vokiečiai iš kerštо melą paleido, idant liaudį nuo karaliaus atitraukus. Todel baision rustybėn karalius inpuolė, ir jau pradėjo mislyti apie pertraukimą ryšių su Ordenu. Tuomtarpu atsitiko, kad Žemaičių kunigaitis Trainaitis buvo pasiuntęs vežimus, prikrautus grudų, tulam susiedijos kunigaičiui, kurio žemėje delei javų neužderėjimo buvo badas iškilęs. Kryžiuočiai apie tatai suuodė ir užpuolę patvadą, visus vežimus su grudais užgrėbė. Trainatis rusčiai reikalavo atiduoti, bet tie nedavė. Todel Trainatis pasiuntė pas karalių paslą su sekančiais žodžiais:

— „Pasilikai krikščioniu idant, kaip tu sakei, Lietuvą išgelbėti; padarei su jais santaiką, o tuomtarpu, žiurėk, ką jie daro, — pažink dabar jų prietelystę. Tavo paties žmonėms jie duoną išplėšia!"

Mindovė viską apsvarstęs, išsiuntė Rygon paslus, reikalaudamas nuo Ordeno, kad Žemaičiams grudus sugrąžintų. Bet paslai sugrįžo nieko nelaimėję.

Trainatis sušaukė savo žmones, ir keršydamas užpuolė ant kryžiuotinių valsčių. Išvirto dumų juodi kamuoliai viršum pasenusių eglių ir Panemunės pylis tapo sunaikinta.

Rygon pribuvo pas minykus paslas su žinia, jogei karalius Mindovė duodąs Trainačiui pagalbą.

Tuojaus Letugalos Mistras Burhartas von Hornhausen šaukėsi kryžiuočių pagalbos. Senas ir žilas Ordeno maršalka, Enrikas Botel, patsai vedė kryžiuočių raitelius. Jam talkon skubėjo Danų ir Švedų kariauna.

— Ant pagonų! Ant pagonų! — šaukė Vokiečiai. — Į dulkes juos sutrinsime. Nepraleisime nei moterims nei kudikiams!

O komturas Otto graižėsi:

— Dabar aš jiems kruviną krikštą duosiu, — jis šaukė, — neatsilsėsiu, iki savo čebatu nesutrepinsiu paskutinę galvą to pagoniško kirmino!

.....

Ant šriaunios Žemaičių upės Durbos, Liepos 13, 1260 mete, sustojo priešais viena-kitą dvi kariaunos. Galingais ir gresmiais atrodė kryžiuočių šalmai. Stiprus, — stambus arkliai, o ant jų sėdėjo plienu apkalti vyrai. Įvairių spalvų atšvičiai spindėjo saulienoje nuo jų auksinių šalmų, ant kurių pluvenosi užkaišytos povinų plunksnos. Buvo jų taip daug, kad rodėsi, jeigu jie savo baltas skraistes nusisiaustų ir po apylenkę ištiestų, tai jos visos apklotų tą gražią Žemaitijos žemę net iki jurių.

Trainačio kariaunos burs išrodė gi, tarsi iš visur suvaryta betvarkiai minia. Kiekvienas žmogus turėjo kitokį ginklą, — tas medžio pliauską, tas bruklį, tasis vėl kokį iešmą, o kitas kirvį, ar vedegą, o ne retas turėjo tik šakotą pagalį...

(Toliaus Bus)

juk

Didžiausias paskolas duodame visame Brooklyne

Doudam Lietuviams ant Deimantų, Laikrodėlių ir šiaip visokių auksinių daiktų. Taipgi ir ant visokių drabužių.

M. Bruckheimer Sons.

705 Grand St. near Graham Av. Brooklyn, N. Y.

Telephone 3438 Stagg

Tel. 2320 Greenpoint —:::— Telephone 7847 Main

GRABORIUS

JUOZAS GARŠVA

Mano firma gerai stlieka sekančius darbus: išbalsamuoju ir laidoju mirusius ant visokių kapinių. Pagrabus paruošiu nuo paprasčiausių iki prakilniausių. Parsamdau karietas laidotuvėms, vestuvėms, krikštynoms ir kitiems pasivažinėjimams.

Viršui minėtais reikalais kreipkitės pas mane, o busit užganėdinti.

144 NORTH 5th STR. OFFISAI: 264 FRONT STR.

BROOKLYN, NEW YORK.

Mokykis Francuzų Kalbos

Užsirašyk "Amerikos Lietuvį", kuriame rasi geriausių Raštų, Zinių, Juokų ir Eilių

Taipgi dabar ką tik prasideda Francuzų Kalbos Lekcijos, labai naudinga nors kiek Lietuviams su ta kalba susipažinti. Ypatingai jauniems, kuriems gal atseis Francijoj buti, visiems kareiviams naudinga užsirašyti "Amerikos Lietuvį" $2.00 metams.

"AMERIKOS LIETUVIS"

15 Millbury Street, Worcester, Mass.

NORĖDAMAS GAUTI GERUS CEVERYKUS

eik visada pirkti pas SIMANĄ POCIUNĄ. Čia gausi Čeverykus gerų išdirbysčių, kaip W.L.DOUGLAS EMERSON ir kitų. Reikalandamas užeik

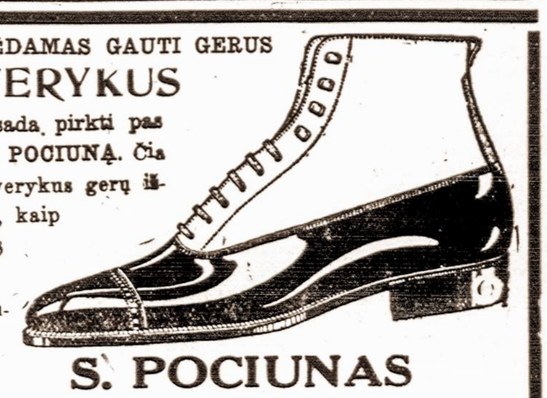

S. POCIUNAS

127 Grand St., kampas Berry Street, Brooklyn, N. Y

Wm. SHEDLOW'S ir KARL. LATUKAS Savininkai

VIENATINĖ SVETAINĖ

Galima užsisakyt Baliams, Mitingams ir Veseilioms, (vestuvėms)

734-736 3rd Ave.

SO. BROOKLYN, N. Y.

Telephone 1295 South.

— NEPAMIRŠKIT —

Tautiško Namo,

Extra, parankiausia Salė veseilioms, Baliams, Teatrams ir mitingams.

Skanus užkandžiai ir nakvynė:

A. RAZUTIS

101-103 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

Telephone 1470 Greenpoint

REIKALINGI AGENTAI

STRUPAS IR KOMPANIJA

Mes išdirbam viską, kas tik draugijoms reikalinga; t. y. visokius guzikučius, medalius, kukardas, veliavas, antspaudas ir t. t.,

Mes turim S. L. A., S. L. R. K. A. ir T. M. D. gatavų ženklelių pardavimui: auksiniai po $1.00, sidabriniai ziedai po $2.50, auksiniai žiedai, nuo $5.00 ir aukštyn, laikrodeliams kabučiai po $1.75.

Reikalaukite musu Katalogu šio adreso

STRUPAS & CO.

92 Warwick St. Newark, N. J.

33 John St. New York, N. Y.

Laiškus siuskite į Newark, N. J.

REIKALINGI AGENTAI

Telephone 3076 Stagg.

HERMAN APELER UZEIGA

Puikus užkandžiai ir geri Cigarai

398 GRAND STREET

kampas Rodney st. B'klyn, N. Y.

JONAS KULBOKA

Visu Draugas

291 Wythe Ave.

Kampas So 1-st Str

BROOKLYN, N. Y.

Tel. 279 Greenpoint.

DIRVA

Didžiausis ir naudingiausis laikraštis.

Neužsiima barnėmis nė polemikomis.

Talpina daug žinių.

Talpina daug mokslišku ir pamokynančių straipsnių.

"DIRVA" verta skaityt kiekvienam lietuviui ir lietuvei.

Tik $2.00 metams.

Kanadoj ir Mexikoj $2.50.

Kitose salyse $3.00.

Ant pažiuros vienas No. Dykai.

"DIRVA"

2004 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO

W. SLOMINSKA

MANO DIRBTUVĖ APDOVANGTA DVIEM MEDALIAIS

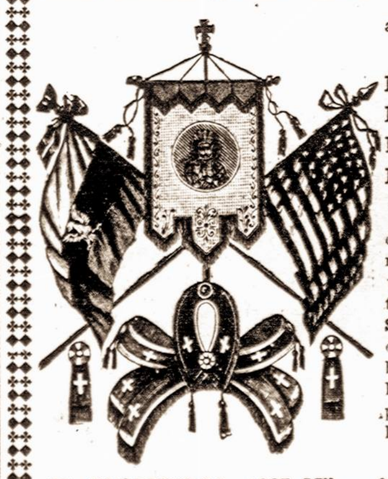

ant Kosciuškos Parodos už gražią ir artistišką išdirbimą

KARIUNŲ, ŠARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAZDŲ IR TAIP TOLIAUS

Turiu už garbę aprodyti guodotiniems kunigams ir guodotinoms draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daiktus PIGIAUSIAI, TEISINGIAUSIAI IR GERIAUSIAI, nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais ingijau geriausią praktiką ir del to galiu viską padirbti pigiau ir geriau negu kiti fabrikai. Su guodone,

W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Ave., Chicago, Ill.

Maker of Badges and Banners

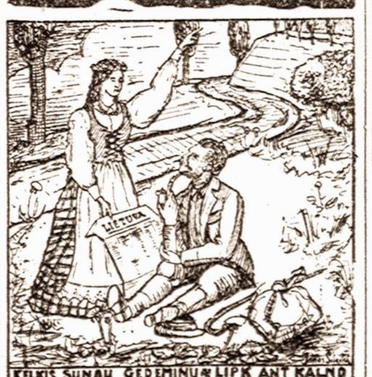

PAILSAI

GEROVĖS BEJIEŠKODAMS

Nenusiminkl Gerovė gyvena ant augšto kalno. Ten ją rasi, jeigu geru keliu prie jos eisi.

Laikraštis "Lietuva" gerais pamokinimais ir teisingomis ziniomis nušvies ir palengvins tau tą kelią prie tavo gerovės. Tik pamėgink ji skaityti. *Kaina metams* $2.00; *pusei metu* $1.00. Vieną numerį gausite pasižiurėjimui UŽ DYKĄ, jeigu tuojaus atsišauksit

"LIETUVA"

814 W. 33rd St. Chicago, Ill.

JUSŲ PRIEŠAI

Didžiausias vargas vasaros laike, jeigu žmogus per dieną sunkiai nuvirdirbęs, o nakties laike negali gerai pasilsėti per blakes bambatierius, vuodus ir kitokius vabalus. Prisiųsk porą stampų, o aplaikysi informacijas kokiu budu lengvai galima tą išnaikinti. Ji su nauju išradimu vaistais

K. C. DAUGMAN

120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

JEIGU JŲS ESATE Užinteresuoti Patentais

tai užeikite ypatiškai arba rašykite pas:

AMERICAN EUROPEAN PATENT OFFICES, Inc.

PACIFIC BUILDING (V.L.)

WASHINGTON, D. C.

SAULE THE SUN.

Du-kart nedėlinis laikraštis smagiausias lietuviškas laikraštis visame pasaulyje.

IŠEINA kas Utarninkas ir Pėtnyčia

PRENUMERATA KAŠTUOJA

Amerikoe: —

Ant viso meto $2.50. Ant pusės metų $1.25.

Europoje: —

Rusijoje ir Lietuvoje $3.50. Anglijoje ir Skotlandijoj 15 shil. Prusuose 15 markių.

Priegtam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

— Adresuokite: —

W. D. BOCZKOWSKI & CO.

520-522 W. South Al.

MAHANOY CITY, PA.

DYKAI! DYKAI!

Aš ištraukiu dantis be skausmo ir veltui tiems, kurie duoda taisyti ir naujus indėti.

Visas darbas vidiškai ir SKAUSMO

Ne kiekvienas dantistas moka apsieiti su dantimis sunkiam atsitikime, tankiai siunčia pas specialistą. Dr. Chas. Teschberg yra gerai žinomas kaipo specialistas ir įvairiuose atsitikimuose siunčiama pas jį. Ateik ir duok išegzaminuot. Informacijos dykai. Mano karunos ir tiltukai yra 22 karato čysto aukso su dubeltava apačia. Visas darbas gvarantuotas. Kainos prieinamos. Mokestis ant nedėlių. Gazas ir kokainas vartojamas pagal reikalą.

Ofiso valandos: Nuo 9 A. M. iki 8:30 P. M. Pėtnyčioms uždaryta. Nedėlioms nuo 9 A. M. iki 2 P. M.

DR. CHAS. TESCHBERG. D. D. S. Lietuviškas Dantistas

500 Grand Str. kampas Union Avenue, Brooklyn N. Y.

Kalba lietuviškai, lenkiškai ir rusiškai. Telephone Stagg 3698

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis

Lietuviškas graberius.

Balsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, vestuvėms ir krikštynoms.

Ofisas ir gyvenimas:

1034 Bank Street, Waterbury, Conn.

Lietuviai, kreipkitės reikale.